

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошти: П. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Леопа.
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з юнією): 5.00 зол.
Чвертьріччю 15.00
Півріччю 30.00
Річно 60.00
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 5-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Цим повідомляємо, що на підставі закону з дня 28.
жовтня 1935 р. (Дей. Зак. Р. П. Ч. 20, поз. 256)

Галицьку Касу Ощадности у Львові
перетворено на

**Центральну Малопопольську
Касу Ощадности у Львові**

При збереженні всіх дотеперішніх чинностей діяльність Каси поширено, поєднуючи її обов'язки пенсійної комунальної каси ощадности цілої Малопопольщини, а також фінансових установ для самоуправів і їхніх закладів.

Починаючи від 15. травня 1938 р. будемо підписувати під печаткою:

**ЦЕНТРАЛЬНА МАЛОПОЛЬСЬКА КАСА ОЩАДНОСТІ
У ЛЬВОВІ**

(раніше Галицька Каса Ощадности).

ДИРЕКЦІЯ

Центральної Малопопольської Каси Ощадности
у Львові (раніше Галицька Каса Ощадности).

Львів, у травні 1938 р.

**ЦЕНТРАЛЬНА
Малопопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ**

(раніше Галицька Каса Ощадности)

Найстарша ощадникова установа заснована в 1843 р.

Власні ощадності з гарантією держави.
Рахунки чеків. — Рахунки біжучі. — Дисконт ремес —
Векселі аксесарії і гіпотечні. — Купно, продаж. —
Льонбард вартісних паперів. — Інхасо. — Депозити.

РЕЗЕРВИ 5,668.000 ЗОЛ.

Обсяг діяльності — ціла Галичина.

Закісцеві виплати — П. К. О. 500.198.

Мексик зірвав дипломатичні взаємини з Великою Британією.

УРЯД ЗЛ. ДЕРЖАВ ЗАНЕПОКОЄНИЙ.

Минулої ночі мексиканський уряд рішив зірвати дипломатичні взаємини з Англією: він відкликав свого посла з Лондону і замкнув британське посольство, передаючи його архів британському генеральному консулятові.

Повідомляючи про те британського посла, мексиканський міністр закордонних справ пояснив, що його уряд поступив так з огляду на неуступливе становище Лондону у справі власності копалень нафти, що належали до британських товариств.

Безпосередньо перед тим Мексик виплатив Англії 379.000 песет як рату відшкодування за етраги, що їх потерпіли британські громадяни підчас мексиканської революції 1919—20 рр.

Ця подія занепокоїла американські урядові кола, які боялися, що тепер не легко буде погодити також претенсії американських нафтових товариств.

Зокрема Вашингтон найшовся в немилому положенні, якщо Мексик звернувся до нього з проханням, переняти охорону мексиканських інтересів в Англії.

Новий адміністративний устрій Румунії.

ФАКТИЧНА ЛІКВІДАЦІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ САМОУПРАВИ.

У Бухаресті оголошено проект нового адміністративного права, що його предложено до підпису королеві.

Державу поділено на 7 провінцій з осередками у Крайові, Бухаресті, Кишиневі, Яссах, Брасові, Клужі та у Тімішоарі; Буковину прилучено до яської провінції.

Провінції діляться на повіти, повіти — на громади; сільські громади збірні.

Польсько-литовський договір про водну комунікацію.

У п'ятницю парафовано у Ковні польсько-литовський договір про водну комунікацію. Польська делегація вернулася самоходами до Польщі.

Завдяки тому договірові Німан наб'є не великого значіння для вивозу дерева і льону через Клайпеду. Навіть дотепер, коли польсько-литовський кордон був замкнений, Німан стояв між ріками польської держави на другому місці щодо кількості сплавленого дерева.

Дорадчим органом губернаторів провінцій будуть провінційні ради, що будуть рішати лиш у фінансових справах. Громадські ради, зложені з 3—12 виборних радних (священники, учителя, лікарі) будуть збиратися 2 рази в рік на сесії не довше як 5-денні; вони можуть радити лише над справами, що їх пропозити голова громади. Цього останнього іменує державна влада.

Всі Елегантні Панове

убираються у заміжжя в краєвиській салоні

ГРИГОРІЯ КЛЮКА

Львів, Академічна 14, I. п. Тел. 115-65.

Чи будуть зміни в Польщі?

Львів, 14. травня 1938.

Хоч питання міжнародного характеру займають все ще найбільше уваги на широкій вулиці, проте польська преса роїться також від поголосок на тему всяких можливих внутрішніх — польських змін. Каваріано — газетні сплітки й поголоски — це вже від ряду літ специфікум польського політичного життя: є вже в Польщі такі спеціалісти, які з деяких поголосок виводять саме протилежні висновки, а вже дійсно треба фахівця, щоб уміти діяти до джерела політичної сплітки та відповідно до джерела оцінити її вартість. Фактом є, що в останньому часі знову збільшився рух на біржі польських політичних поголосок, і то таких, які передсказують зміни і малі і — найбільші.

Притокою до повені поголосок і пророчств „цілком певних“ уже „в найближчих днях“ — була відома катовицька промова мін. Квятковського. Після цієї промови чули ми, що п. Квятковський стане на чолі нового уряду та що буде зовсім занехана спроба монопартійної системи, зроблена з ОЗОН-ом (формально ніколи таких амбіцій ОЗОН-ові не признавали, але фактично, при виключенні всіх інших політичних партій від впливу на хід державних справ і від користання з державних фондів та апарату — ОЗОН чейже на таку роллю відразу конкутував: інакше і не булоб змислу розводити такої шаленої агітації за декларацією позак. Коца, розліпленої у 5 мільйонах афішів). Замість безпартійної системи, в якій період організації ОЗОН-у простягається щораз даліше, має (чули ми) прийти міжпартійна консолідація, себто призначення істнующим політичним партіям їх первісного значіння співвирішного чинника, очевидно — не з часів т. зв. партійницької соймовлади, а з часів напр. великого міжпартійного замирення у 1920 році, з тою різницею, що тоді на чолі такого порозуміння стояв партійний політик — Вітос, а тепер стояв би муж довіри президента. Конституція мала зберегти надалі свою силу і ніхто її не рухав би, зате, згідно з заявою п. Квятковського про „пливкі елементи“, мала прийти зміна виборчої ординації, нові вибори і взагалі — демократизація режиму, як автоматичний наслідок співпраці зі старими політичними партіями. Але після промови у Катовицях прийшло — як відомо — інтерв'ю у „Газеті Польській“, в якому п. Медзінський так пообіцявав попередню заяву віцепрем'єра з виразних політичних натяків і самою стилізацією своїх запитів так всю декларацію п. Квятковського замотав та затемнив, що злюди перестали казати про заповідь змін та вели далі дискусії на тему — внутрішніх польських ігор та розрахунків.

Черговою притокою до повені політичних поголосок стало призначення сенатором проф. Бартеля, п'ятикратного прем'єра з післятравневих часів і безперечно найбільшою політичною індивідуальністю у галерії діячів, що пересуналися на передових державних становищах за останніх 13 літ. Тепер чуємо, що осередком уваги варшавського Замку не є справа змін уряду, а справа багато важніша: черговий вибір президента. Проф. Бартель, мовляв, як давній особистий приятель през. Мосціцького, має стати тим мужем у сенаті, який на його те-

рені висловлюватиме погляди президента; проф. Бартеля теж ніби-то през. Мосціцький намічує як свого кандидата на свого наступника, користуючись з права 3-ої точки 16. статті конституції з 23 квітня 1935. Очевидно, що це ще дуже й дуже довільні комбінації. Але колиб дійсно дійшло до того, що після подвійної календарної през. Мосціцького президентом республіки став би політик типу проф. Бартеля, то булаб це найбільша суттєва зміна у Польщі, більша зміна, ніж навіть ухвалення квітневої конституції та виборчої ординації з 8. липня яка трапилася від травневого перевороту, — 1935, бо ці дві останні зміни були радше тільки формальним завершенням раніш уже існуючого фактичного стану (відмова всякого практично-політичного значіння політичним партіям та закріплення влади за санаційним табором).

Чому вибір президента має у Польщі таке величезне політичне значіння і не є тільки формальністю, як напр. вибір президента у Франції чи зміна на монаршому престолі в демократичних державах типу Англії, Бельгії, Голландії і скандинавських держав, — про це каже зміст нової конституції: таких величезних прав, що їх на підставі квітневої конституції має польський президент, не має ніхто з наслідуючих сьогодні конституційних володарів! Коли конституція каже, що „в його особі скупчується однастайна і неподільна державна влада“, то це не пуста фраза. Уряд, сойм, сенат, збройні сили, суди і державна контрола є „під зверхністю президента Річпосполитої“, президент є „надзвичайним чинником у державі“, президент „згідно з своєю думкою“ („ведлау свего uznania“) іменує голову ради міністрів, скликає і розпускає сойм та сенат, відкриває, відкладає і закриває соймово-сенатську сесію, є зверхником збройних сил, репрезентує наверх державу, рішає про мир і війну, заключає і ратифікує умови з іншими державами, обсаджує підлегалі йому державні установи. Зі спеціальних прерогатив треба згадати, що це президент призначає та звільняє головного вождя і генерального інспектора збройних сил, що президент може ставити міністрів перед державний трибунал, та що президент за свої урядові акти не є перед ніякою інстанцією відповідальний. На нім „лежить відповідальність супроти Бога й історії за долю держави.“ Коли президент Мосціцький за нової конституції майже не змінив свого попереднього підходу до найвищої в державі почесної, яку він займає, як саме до почесної, задовольняючись головною репрезентаційними функціями, — то можемо собі уявити, як було би інакше, колиб прийшла на те початкове становище людина, яка користалася у буквальному розумінні і по суті зі своїх прав та компетенцій, та ще й людина такого особистого й політичного темпераменту, з таким маркантним суспільно-політичним обличчям, як проф. Бартець!

Цікава річ: серед найрізноманітніших поголосок та спліткових комбінацій — одна повторюється постійно і не сходить з черги розмов: поголоска про зміну виборчої ординації. Поголоска про передтермінове розв'язання сойму і нові вибори то виринає, то затихає. Виявляють цю справу м. і. також зі справою елекції президента, бо — мовляв — важко таку велику річ, як вибір президента, узалежнювати від законодавчих устатков, які булиб цілком невідомою величиною і тому краще вже з оцим соймом і сенатом перечекати вибір президента (вибір нового президента має відбутись за рік — календарний сойм минає восени 1938 р.). Але ніколи не чули ми ще поголоски у зв'язку з якоюнебудь концепцією внутрішньо-політичного уряду, щоб теперішня виборча ординація зберегла і надалі свою силу! Всі завжди признають, що на цьому відтинку мусить прийти зміна: це не тільки кардинальна вимога всіх до одної опозиційних польських і непольських політичних партій у Польщі, але й думка поважної частини нинішнього ОЗОН-у та численних діячів, що стоять при кермі влади; недвозначно вказувала на це згадана промова віцепрем'єра Квятковського.

Таким робом стоїмо перед такими чи іншими, а проте поважними внутрішньо-політичними змінами в державі. Є всі дані думати, що на поголосках дійсно не скінчиться. Бо сам факт, що поголоска невтомно й безупинно вертається до предсказування змін, — вказує на їх життєву потребу, — на те суттєве підложжя зичної якоїсь політично-устроєвої провізії, яку можуть закінчити тільки поважні зміни.

ік.

ПАНИ
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЦА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ І Т.
П ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ

„МАРГОТ“
ЛВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 35.—, ПЛАЦІ ВІД 35.— 34.

Наради Малої Антанти.

Букарешт, 12. травня 1938.

Мальовничу Сінаю знову гостила представників малоантантських держав та майже всіх дипломатів акредитованих у Букарешті.

Цьогорічна стріча Стоядіновича, Крофти та Комієна викликала чимале зацікавлення заграниці, бо відбулася вона після прилучення Австрії та підчас поїздки Гітлера до Італії. Загранична преса, особливо німецька та італійська, відносилася до солідарності малоантантського союзу критично, а подекуди й неприхильно. Тож тепер мали представники малоантантського союзу нагоду довести, що хоч між ними бували часом розходження в тактиці або особистих поглядах — то тепер вони щезли під натиском останніх подій.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня.
ЛІКУВАННЯ ричалом 3л. 155.—
Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Особливе значіння мали наради у справі визнання італійської імперії, дальшого наближення до Мадярщини, спільної політики супроти меншин, співпраці в Лізі Націй та майбутнього правного порядку на Дунаю. Виданий комунікат запевнив, що у всіх тих справах прийшло до повної узгодженості.

Очевидно, що скупий зміст такого урядового комунікату не може задовольнити і тому варто пошукати за доповненнями серед румунських політиків та журналістів.

Наприклад, одна справа, про яку не видали ніякого висноження, але яка дуже зацікавила допитливі кола — це прилучення Австрії. Не вважаючи на те, що в ній криються всякі немілі моменти, можна оцінити цю „великодну несподіванку“ під деяким оглядом і додатно. А саме, прослідивши її об'єктивно, треба признати, що прилучення Австрії поклало остаточно край справі Габсбургів (дуже дразливе питання, особливо для Чехословаччини) та осідкові різнобарвної демократії — читай перелицьованого комунізму — Середньої Європи. Крім цього прилучення Австрії створює нові можливості економічної співпраці в дунайському басейні. Інша річ, що тут Чехословаччина може мати неодну застереження... Але Югославія, наприклад, прийняла несподіване німецьке суцідство із прозуємним захопленням (послаблен-

ня хорватського ірредентизму, збільшення торговельних оборотів та зрівноваження італійських впливів).

Румунські урядові кола відносяться до цієї зміни покищо стримано й вичікують її формального висноження в Женеві.

Треба теж підкреслити, що представники малоантантського порозуміння наїшли спільну мову у справі правного порядку на Дунаю. Відомо, що Німеччина відтягувала обох своїх представників з Міжнародної Дунайської Комісії, а по прилученню Австрії відтягувала й її представника. Крім цього виповіла вона осідку „Міжнародної Дунайської Комісії“, що довів у Відні. Розв'язка дунайського питання буде темою теперішніх нарад у Римі й тому переставало було вирішувати її без точних відомостей із Риму та перед засіданнями Ліги Націй.

Не менш цікаве питання — дальші взаємини з Мадярщиною. І з одного і другого боку змітний оптимізм. Можна навіть сказати, що започатковані переговори між представниками Малої Антанти і Мадярщини дійшли до конкретних висновків: узгодженість у засадничих справах. А ці засадничі справи — це визнання загальної прийнятої формулки ненападу та рівноправності у зброєнні.

З труднощами спірається інтерпретація 47-ої статті тріанонського договору (охорона мадярської меншини). Як довідуємося, то спільний є передусім спосіб перекладення цієї статті. З одної сторони домагаються перекладу охорону ефективно, та без дальших стійлень, а з другої сторони є деякі формальні акценти щодо вмішування сусідньої держави у внутрішні справи, якими є питання меншин. Не виключене, що остаточно прийде до роз'яснень цих досі відкладених справ, але це вимагає обох сторін уступок. Серби не забули до теперішньої підтримки „установ“, чимі вони про спільний мадярсько-польський кордон і румуні ревизионістичної пропаганди. Чи мадари схильні до необхідних уступок — це покаже найближча будуччина. Покищо вони радше відкидають покращання загального становища своїх земляків, що живуть по сусідніх державах.

Так Мала Антанта стала знову актуальним чинником рівноваги Середньої Європи дуже схильним до співпраці з її новими провідними силами, і при цьому все ще вірним членом Ліги Націй.

ОРИГІНАЛЬНІ АНГЛІЙСЬКІ ПЛАЩІ — не промакальні
РАГЛЯНИ І УБРАННЯ — першорядно виконані

ПОВШЕХНИ СКЛАД ОДЗЕЖИ Львів
пасаж Миколая

„Росія, Росія, Росія моя!“

Усе на світі відбувається за якоюсь чергою. Була на совітській Україні черга на сатрапа з Москви, Лазаря Кагановича. Мав він за завдання перекопати окуповану вже декілька років Україну, збити її у голову, що Україна ця є Українська Совітська Соціалістична Республіка і як така мусить перебувати у складі СРСР, що думати про якусь іншу концепцію — це ересь, це тріх, це злочин. Та на черзі були такі часи, що про все це можна було говорити, дискусувати, навіть дискутувати.

І здавалося сатрапові тоді, що слід тільки знищити „ворога“ — усіх цих ще дореволюційних українців, усіх петлюрівців, і все піде добре, совітська Україна позбудеться всяких ересей. Але коли з цього перекопування нічого не вишло, коли окупована Україна не тільки не позбулася всяких ересей, а навпаки вибухнула майже суцільним селянським повстанням, надійшла черга на новий курс: вислала на Україну нового сатрапа, Павла Постишева. Цей мав за завдання зробити з Української Совітської Соціалістичної Республіки „невідому частину“ СРСР, зробити це за всяку ціну.

Нескомплікована дуже людина був цей „Павел Петрович“: був у нього єдиний плюс —

собача відданість самому „вождю“ і був у нього єдиний мінус — велика пристрасність до всіх без винятку алкогольних напоїв. Ці два моменти можна сказати, добродушна людина був „товариш Постишев“, та, так-так, Завів він до себе, що треба передусім знищити всіх „ворогів“ Правда, це розуміння набирало все ширшого і ширшого діапазону: до всіх цих нещасливих петлюрівців приєднались ще сарматизуючі до неспартійних націоналістів — партійні націоналісти (і всі вони на один лад). Але добре, що треба бити цю націоналістичну кучку навколо, винищивши добру кількість „ворогів“ „Павел Петрович“ був настроєний до добродушності, він відчув, що „Українська Річ“ справді любить його, Павла Петровича, і всі совітські і партійні діачі, українці і неукраїнці, віддані йому, Павлові Петровичу, муж не дозволити їм дечого — хочуть вбити „Тараса Бульбу“, хай виставлять, хочуть поставити пам'ятник Шевченкові у Києві, поставити, хочуть видавати українські книги, хай видають!...

І навіть іноді по декількох пакизатів „Варшавським“ (цього не перекладає) „Павел Петрович“ завжди в українській сорочці

заводив українську пісню (не було тільки на жаль ні голосу, ні слуху), добродушно навіть сміявся, коли його називали гетьманом України... аджеж своє зробив — УССР стала „невідомим форпостом“ СРСР!.. А тут раптом у цьому „невідомому форпості“ виявилось таке, що і Постишева з Балицьким викинули з України до всіх чортів, і якісці сам чорт не міг розібрати, а хто-ж тут не „ворог“!!

Надійшла черга на Станіслава Косіора. Треба було рятувати ситуацію. Отже разом з Ізраїлем Леплевським вирішили вони, що краще заарештувати невинного, ніж не заарештувати винного, отже арештували всіх, а діпазон „ворогів“ поширився до того, що всі українці з походження, старші від 20 років — „вороги“.. Не помогло!..

І на черзі стала висадка на Україну нового сатрапа „товариша Никіти Сергеевича Хрущова“.. Цей мав за завдання переконати сепаратистичних українців, що по суті нема чого і „сепаратиничати“, бо Росія й Україна це-ж те саме.. Людина, безумовно розумніша від своїх попередників, не даремно сидів перед ним на фотелі першого секретаря московського партійного комітету, Хрущов вирішив триматися нової тактики. Взявши собі за помічника по тій державній безпеці Успенського, Хрущов наказав йому триматися тихо і непомітно, арешти ніби припинилися, але почалося нове..

На травень припадає 750-ліття „Слова о полку Ігоревім“.. А хто саме створив це „Слово“? Мовчите? Так ось знайте: „Слово о полку Ігоревім“ створив „геній великого російського народу“.. Тому і святкувати його будуть у Москві!.. Тому і перекладатимуть його з давньої російської мови на мови чувашську, узбекську, кидишську, українську, тощо!.. І в Москві з'являються наукові розвідки на тему „повстання киявської Русі в XI—XII столітті“, Київ, Суздаль, Москва!.. Про який-же сепаратизм на Україні можна говорити з такого становища, це-ж протирічить цілком історії!.. Правда, все це довелось позичити з протрухлятих підручників Іловайського з часів царату, та хто з молоді їх читав, а це-ж для молоді призначене!..

А крім цього... у Києві будують пам'ятник Пушкінові, у Полтаві Корсункові, видають на Україні у великій кількості примірників творів російських письменників, тепер йде мов про нову, тепер треба прищепити молоді на Україні симпатії до російського народу, до його культури, до його історії. Не в тому тепер річ, що фільми на Україні демонструють з написами у російській мові, але що зміст цих фільм або загальною совітський, або російський. З 80 фільм, заарештованих до 1938-го року тільки одна (дослівно) торкається України — це „Сорочинський Ярмарок“, але продукуватимуть її у Москві. У періодичній пресі на Україні в українській та російській мові пишуть про Вол-

і хвилями щодня — як і всі виборюючі рішення про долю наших зубів. Хто зраніть, зокрема уважор чистить зуби Калодонтом, цей може бути певним, що його зуби будуть не тільки сніжнобілі, ало теж без назубного каменю. Калодонт це-ж єдина паста, яка має Судьбопислет, найуспішніший засіб до боротьби з каменем. Тому зживайте Калодонт.

KALODONT

проти
назубного
каменю

кова „родоначальника російського театру“, присвячують статті і розвідки роковинам російських поетів і письменників: Маяковського, Чернишевського, Гаршіна. А як і згадують українських, наприклад Коцюбинського, то значно більше місця присвячують його взаємовідносинам з Горьким і самому Горькому ніж ювілейові.

Звертають особливу увагу на святкування, на спомини деяких історичних подій давньої Росії, що можуть імпонувати молоді: прославляють так зване „дедове побоїще“ — перемогу Олександра Невського над німцями, створюють культ Суворова, Кутузова та інших давніх російських генералів переможців..

У цьому випадку не говоримо про Росію, ми говоримо, що про все це говориться і пишеться на Україні, навіть українською мовою. Радіо передає цілі уривки з „Войни і мира“ Л. Толстого, зріз з відповідними коментарями з „Івана Сусанина“ — колишньої „Жизні за царя“ і все це в такій привабливій для молоді формі. Як і чому після всього цього має з'являтися серед української молоді сепаратизм, чи не з'явиться, напевно, у неї бажання вважати себе не тільки совітською, але й російською..

Але все це так мовити пропаганда, агітація.. Та є й конкретніші, реальніші заходи..

Дня 23-го квітня ц. р. рада народніх комісарів УССР і ЦК КП(б)У, маючи на увазі, що „викладання російської мови у школах України поставлено цілком незадовільно через підвину роботу буржуазно-націоналістичних елементів, які пролизили до радянського і партійного апарату і до органів народньої освіти, прагнули зрівати проведення лєнінсько-сталінської національної політики і підірвати братерську єдність українського народу з російським народом“, ухвалила закон про обов'язкове навчання російської мови у школах і вищих наукових заведеннях України. Тобто по суті ухвалив цей закон Хрущов, як перший секретар ЦК КП(б)У і вірний його ставленням Коротченко, як голова ради народніх комісарів УССР. Минули на щастя часи, коли цю посаду мав такий „ворог народу“, як Любченко, що з піною в роті нахабно виступав проти заведення навчання російської мови у нижчих класах українських шкіл.

Цим законом заводять навчання російської мови 4—5 годин щотижневого тижня по всіх школах починаючи з початкової аж до інсти-

М. РУДНИЦЬКИЙ.

5

Україна на Міровій Конференції.

(Elle Borschak: L'Ukraine à la Conférence de la Paix (1919—1923). Paris 1938, p. 188. Editeur Paul Hartmann, 11, rue Cujas.)

(Докінчення).

Хто хоче зрозуміти труднощі українських делегатів у Парижі 1919 р., повинен узяти собі, що самі слова „Україна“ та „український“ були там новиною, за які треба було боротися. У 1910 р. мене як студента-українця показували французам професори та вчені чужинцями, як єдиний живий зразок такої нації у Сорбоні. Французи не мають національних „парті прі“ (упереджень), але фактично вся преса та впливові кола залучилися в українській справі під московським впливом.

Відома, яку роль грають у політиці особисті зв'язки. Коли я когось знаю довгі роки, ще й з ним приятелюю, вірою його значаючому запевненню більше, ніж сто писаним доказам незайомого, ще й ворогові мого приятеля. Українці в Парижі не мали ніяких особистих зв'язків ні в офіційних колах, ні у пресі. Навіть на чужому ґрунті, не могли їх мати. Вони не розуміли французького духа і не були підготовлені до розмов із чужинцями. І досі в нас не розуміють діти, що корисно можна розмовляти з чужинцем тільки тоді, коли вміємо настановитися до його пеняки і обертатися у сфері його ідей, якими він насвітає світ та події.

Українське пресове бюро в Парижі було зразком загумінованого примітивізму і воно зідало великі гроші тільки на те, щоб за них міг добре жити його директор, найвиштрей землячок. Голову української делегації треба було переконувати, що довга фіолетова інтерта краватка не підходить до „шлюсера“, а анархіст М. Лозинський був гордий, коли до шлюсера взяв жовті пілчеревки, широкі панаму та грубу палицю. Наш заслужений, повний знання історії С. Томашівський був взагалі жидиною, що не зміла з ніким працювати і при першій аустерії з чужою думкою створювала огнище сварок і конфліктів. Хто дивився з боку на дипломатичні заходи деяких наших політиків, міг часом зідхати з полешкою, що вони не вміють мови і що чужинці, на щастя, не можуть почути всіх тих наївностей, якими вони хотіли їх „переконувати“. Пам'ятаю, як раз француз вийшовши після доброї вечері від графа Тимковича реготалися на вулиці з одного дипломатичного аргументу синапатичного аристократа: мовляв, на Україні і досі по сілських хатах висить портрет Наполеона — таку популярність залишив там „бог війни“ від часу свого останнього походу на Москву!

Які гроші прогалинула париська делегація про це мабуть ніхто ніколи не довідається; тільки члени інших таких місій можуть собі це уявити. Париська делегація приїхала у Париж без підготовки, без матеріалів, з голими руками. За часів свого урядування вона не подбала, щоб якийсь визначний чужинець, добрий знаєць нашої справи написав повільну об'єктивну книжку про Україну. Твори земляків — якісь боюшви та статті, живцем переказані, не мог-

ли мати ніякої вартости, навіть якби вони були справді цінні з публіцистичного чи наукового погляду.

Становище перших українських представників на чужині було важче, ніж усіх інших, бо те враження, яке вони робили на чужинцях рішало часто про погляд чужинців на всю нашу культуру. Коли д-р Євген Петрушеніч вибрався сам до Лондону після програші галицької справи на Міровій Конференції, наш одиш інтелігентний земляк вихований в Америці, порозмовлявши з ним там уперше, сказав до його помічників: „Змилуйтеся! Коли бажаєте добра нашої справі, зможайте його, нехай англієць його не бачить! Коли таку людину без волі та одної йогої думки „вибрати“ диктатором, то як англієцють усі інші!“

А проте наші урядові осередки вислали на відповідальні становища дипломатів людей, які не тільки не знали чужих мов, але часто не мали мінімальних даних, щоб розуміти чужу культуру. Голова української делегації в Парижі, Сидоренко, мав при собі щонайменше позитивну земляків, які були переконані, що не вони можуть чогось навчитися від французів, а французи повинніб учитися від них, бо вони мають останні революційні конгреси своєї партії.

А проте ми мали на чужині дві-три одиниці, які могли були покерувати справою зовсім іншим. Іван Петрушеніч нпр. довголітній англієць і канадієць, що володів англійською та французькою мовою, стовідсотковий джентельмен і дипломат міг би був сам зробити серед англієців більше, ніж ціла делегація, яби йому були дані відповідні уповноваження. Тимчасом

Перевозить і магазинус

Меблі, товари

з усіх і до всіх місцевостей краю.

МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спеціалісно-перевозова кооператива

Г А Р М А

Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

тутів і університетів з тим, що російську мову треба засвоїти цілком добре. Для цього треба скласти російські підручники, книги для читання, методичну літературу, дитячу літературу, ясна, все російською мовою. Треба підготувати на 1-го вересня 1938-го року висококваліфіковані кадри викладачів російської мови і літератури. Літні вакансії треба використати для масової перепідготовки вчителів щодо російської мови.

Як бачимо, „Нікіта Сергєєвич“ поставив собі справді поважне завдання: усіма засобами перетворити українську з походження молодь на патріотично настроєну російську з освідчення.

Та чи можна виконати таке завдання?

Кажуть, що історія недобра вчителька.. ні історія добра вчителька та тільки недобре її вчать! Бо якщо добре її навчити, то можна довідатись, що ця історія не знає прикладу цілковитої національної асиміляції, примусового пе-

ретворення одної нації на іншу... Можна на деякий час купити інтелігенцію, одурити народні маси та все це тільки на деякий час і, як випливає зі згадки, так ця нація обтрисить з себе все це невластиве, все це штучне, все це неприродне у своєму немінучому відродженні!..

Чи є ще ясравіші приклади, як, скажім, Ірландія чи й сама Україна?!

Нація по відродженні ламає штучні державні перешкоди. Пригадаймо хочби національне об'єднання німців, але ті самі німці не мали ж змоги зденационалізувати польську націю чи таку невелику як лотиська!..

Слід було б „Нікіте Сергєєвичу“ не забувати про такі історичні приклади. Можливо, що прийде ще черга на нового сатрапа для совітської України з якимсь новим курсом... Та прийде черга і на випрошення національної української пружини тепер тільки зігнутої!..

Гл. Л.

ПЛАЦІ І КОСТЮМИ ЖІНОЧІ оригінальні моделі

Повшехни Склад ОдзєжиЛьвів
Пасаж Миколая**Ставропігія в дзеркалі останніх Заг. Зборів і власного звіту.**

II.

На основі друкованого звіту Ставропігії (за час від 1/І. 1937 до 31/ХІІ 1937 р.) маємо нагоду зробити ось-такі мериторичні замітки:

Членів Інституту має 195. За останній рік померло членів 6, прийняли нових 7. Удержання такого „статусу кво“ йде по лінії політики паучючого в тій установі князю, для якого збільшення числа членів означає зайві клопоти і небезпеку, а вишукування нових членів, котрі хотіли б піддержувати його славу, стає неабиякою штукаю.

Урядовців звіт подає двоє: пп. Турянський і д-р Ваврик. Та на іншому місці згадує ще „хранителя“ музею п. Бендасюка. Чи це також „чиновник“ чи тільки член Ставропігії і як такий сповняє вложені на нього обов'язки, цього зі звіту не второпати.

На церкву, удержання й обслуга котрої — це найперша ціль Ставропігії, „правлящий Совет“ видав аж 3.741 зол. 91 сот. на 88.285.30 зол.

всіх розходів! Зате добився такого великого успіху, що міністерство віроісповідань заридало зняти з вікон церкви вітражі, вставлені невідомими заходами адміністратора церкви о. кан. Лопатинського.

Зі звіту довідуємося ще, що в бібліотеці й архіві є між іншим 158 штук старовинних рукописів, 306 старопечатних книг, 896 грамот, актів та оригінальних писем, 280 старовинних копій документів і т. д. Та одночасно з того самого звіту бачимо, що користати з цих архівальних окарбів є для дослідників у практиці майже неможливо, бо музей відчинений тільки 4 години тижнево (у вівторки і п'ятниці від 10—12 год.). Дослідник, котрий бажав би переглянути тільки згадані найважливіші документи, витрачаючи на кожний з них тільки по дві години, мусів би присвятити на це шість літ...

ви мусів як звичайний урядовець слухати людей, які почувалися на англійському острові більше дезорієнтовані, ніж були б почувалися із своєю примітивною психологією на Полінезійських островах.

Наші селяни у боротьбі з німцями могли на своїй території вживати власних засобів стратегії; наші дипломати не могли вживати на чужині таких рідних засобів стратегії, бо попадалися на зовсім чужому терені. Забавно з них і то занадто часто мали переконання, що звичайний здоровий розум вистачає у справах які треба було добре знати. Домагаючися прав для власного народу, вони здебільша не цікавилися історією та сучасністю тих народів, серед яких жили. Переконані у всемогутності власних аргументів, вони не мали навіть першої передумови, щоб зрозуміти чужинного розмовця — хисту відчувати чужинну психологію та цікавитися чужою культурою.

Воєнні та революційні події поставили Україну у конфлікт з Росією та Польщею. Французи, англійці та американці, що сиділи за столами Мирової Конференції, як і ті всі, що виступали після закінчення війни „мирові настроті“ в Європі не сміли відкрити візну неприязної ворожнечі українців супроти своїх славянських сусідів. Дипломати начинені боевими фразами, не мали що робити в атмосфері, де обов'язувала беззастеріжна пошана для чужої культури, навіть політично найбільше ворожої. У тяжких жилах, коли треба бодало було загнати зуби, замість усміхатися вони задирали котли показувати свої зуби. дарма, що як дипломатичні демонасти ще їх не мали.

„Защити Землі“, аренда друкарні і т. д. довело до того, що в цюгорінному звіті „правлящий Совет“ мусів уже вказати в пасивах доходи на 143.169.16 зол. — крім незапланованих податків від нерухомих за 1937. р. у квоті 3.197.19 зол., отже разом 146.366.35 зол. Дай Боже, щоб найближчий звіт не приніс нам ще нових несподіванок!

Славна ставропігійська бурса, що П. князь літ тому вже навіть зовсім замкнула і виховання цедували бурсі „Народнього Дому“, звідки ще в стані занепаду. Тепер має 38 вихованців, котрі платять місячно по 10—40 зол. Інститут доложив від себе 6.815.13 зол.

Видавнича діяльність обмежилась до видання другої частини ювілейного „Сборника“ у „Временнику“ (ст. 178, 87), Церковного Устава на 1938 р. (ст. 32, 87) і д-ра Шараневича „Ruskie Muzeum Instytutu Staupropigialnego w Lwowie“ (ст. 14, 87). На всі ті видавничі витратували... це не так легко дізнатися зі звіту, по даним на ст. 10, у розділі „Іздателство“ 2.089.00 зол., — по „кассовому атчоте“ 1.706.18 зол., при чому в пасивах за два перші з тих видавничих фігурує ще квота 1.842.50 зол., хоч „кассовий атчот“ у приходах „Іздателства“ вказує позицію 4.512.85 зол.

Подібна морока і з „Кніжним магазином“. Хоч у звіті дістав він окремий розділ (10-й), то в „Кассовом атчоте“ є окремі позиції під „Кніжний“ й окремі під „Іздателство“ (магазин). Та в 10. розділі зазначено, що всі книги продали у книгарні „Слово“ і що тих книг продали там у 1937 р. за 6.040.26 зол. Зате „кассовий атчот“ вказує в приходах рубрики „кніжний“ 1.741.19 зол., без ніяких розходів. Не беремося розгадувати такий ребус, як можна вести „кніжну“ взагалі без ніяких розходів.

Найсимпатичніше виглядає переплетня. Вінний Цюман уже від літ платив, що мога, як вкніці в цих часах важкої скрути не дав рад! попав у суд. Справді іронія долі!

Ставропігія дістала до своїх клопотів ще один новий, а саме „попечительство“ фонду ім. А. Ясеницького. Покищо випозичила цього фонду 6.500 зол.

Майно Ставропігії оцінює звіт на 1.631.435.18 зол. З цього на нерухомих зараховано 963.024.40, фонду ім. Ясеницького 32.053.78, уладження домів, льокалів і церкви 98.495.04, друкарські машини 48.060.39 та окремо типограф 22.867.36 (про цей типограф, що має на свою історію, сказано в розділі 7, що він випущений „целіком“, а в пасивах фігурує позиція „остальное за типограф“ 637.74 зол.), книг 434.923.94 зол. На нашу думку вартість книг сильно переборщена. Коли книги продано в останньому році за к. 6.000 зол., подібно як і попередньому, а звіт зазначив, що „спрос на книги был очень слаб“ — то при такому темпі торгівлі на продаж цілого запасу треба би 80 літ. Та яку вартість матимуть ті книги за стільки роках?

Головне джерело доходів Ставропігії — з прихід з нерухомих. Він поданий у „Кассовому атчоте“ на 57.026.92 зол., та з розділу 11. („Дома“) бачимо, що тут зараховані чинші за дві квартири (священників, дяка, канцелярії, бурси, музею, котрі мають свої окремі квоти) за 10.583.03 зол. Отже не знати, чи у видатках вказаних у звіті на удержання, міститься така належність за даровий чинш, чи у видатках на церкву 3.741.91 зол., є порохований чинш за мешкання для священників, дяка і канцелярії. Цікаво було б це знати. Дійсний звіт з чиншів був 46.443.89 зол. при видатках на міністрацію і ремонт 23.787.51 зол., отже 22.656.38 зол. — В пасивах вказана квота „тиранта“ якогось Сільбершлага. Невже такий „русскій греко-католик“?

Другим найповажнішим джерелом доходів Ставропігії повинна бути друкарня. Та вона не казала в останньому році знову зросту (приріст 3.185 зол., рохід 4.979.93 зол.). Став мусять стомильними кроками ставати катастрофічними бо машини і черенки разом з останніми акціями ним типографом постійно зуживаються, чим і аренду ані в прибиранні не вистачає на експлуатацію вложеного на них капіталу, не кажучи про змогу закупити нове друкарське обладдя, передовсім більше новітнє, необхідне для більшого підприємства, як напр. ліногет „Fueh der bösen Tat“ закладений на собі своїх власних фахівців та працівників. Став був один з головних обов'язків Ставропігії з одного і витрата часу та праці на „ліногет“ з другого боку. Цю знати як згадувати пригадаємо з огляду на зміни, які так і лягли зійшли останніми часами. Своєю чергою трополічний Ординаріат у Львові хотів придати друкарню і дав 225 доларів експлуатувати при чому чинш мав бути платив за

агорн, та зобов'язувався закупити нові машини, котрі по 10 роках мали перейти на власність Інституту. Але за справою п. Гуаллі Зборн відкинули цю оферту і друкарню виарендували п. Медницькому за місячним чиншом 200 зол., платних у ратах місячних, при чому Ставронісія закупила на власний коштів необхідне друкарське приладдя, передовсім „типограф“. П. Медницький взяв собі спільника п. Тиктора і такий стан був аж до грудня 1937 р., коли п. Медницький уступив і п. Тиктор опинився в ролі єдиного арендаря друкарні. Звіт подає також на вічну пам'ятку деякі подробиці генезис цього славного договору між п. Тиктором і Ставронісією. „Договор був оформлен синдиком Інститута д-ром Михачлом Крыжановским и закрѣплен соотвѣт-

ствующим актом у нотаріуса Зинновія Копыстьянського“. — Умовини аренди: чинш за локаль 400 зол. місячно і за зужиття машин та інвентаря також 400 зол. місячно. П. Тиктор складає кавцію 7.000 зол. (У звіті не відмічено, що зложив). Речинсьє аренди три і пів роки, „расторженіє“ договора може прийти вперше після півтора року, потім що пів року. Умовини аренди очевидно корисніші, ніж з п. Медницьким, та річний чинш 9.600 зол. не стоїть у ніякій пропорції до заподаної у звіті вартості арендованого об'єкту, машин та інвентаря (70.927 зол.) і втрат з постійного їх зуживання.

Назагал цілий звіт робить гнітуче враження і насуває якнайбільш песимістичні рефлексії щодо майбутнього установи.

Українська католицька академічна молодь

НА МІЖНАРОДНЬОМУ ТЕРЕНІ.

Товариство студентів українців католиків „Обнова“ у Львові гуртує коло себе щораз-то ширші кола української молоді так, що стало знову однією з поважніших квітін нашого студентського життя. Та побіч своєї інтенсивної праці внутрі, про що ми вже не раз писали, Товариство веде дуже корисну працю на міжнародному терені, як член Міжнародної Федерації студентів католиків цілого світа та член Всеславянської Федерації католицьких студентів та інтелігентів „Славія Католика“.

В днях 30 квітня та 1. травня ц. р. відбувалося зібрання Міжфедеральної Ради „Пакс Романа“ у Ліхтенштайні, маленькій країні між Швейцарією та баварською Австрією, як гості князя-регента та кривого правління. У Міжфедеральній Раді, що є немов поширеним відділом тої великої всесвітньої федерації, зложеної із близько 50 союзів різних народів усіх частин світу, мають право участі крім 14-членної Екзекутиви, зложеної частинно із старших

приятелів акад. молоді, також по одному представнику всіх здружених національних союзів. У теперішній укладі українці мали право до двох делегатів, а саме: представник „Обнови“ та особисто проф. д-р Микола Чубатий, що є членом Екзекутиви тої всесвітньої установи, як директор Підсекретаріату для східних справ „Про Орієнте“. Українців на цьогорічній Міжфедеральній Раді заступав проф. М. Чубатий. Участь у ній взяли представники к. 25 європейських федерацій; не було, ясна річ, представників далеких країн, як Америки англосаської і романської та Азії, що звичайно беруть участь тільки в річній Конгресі.

Із звідомлення Генерального Секретаріату виходить, що „Пакс Романа“ зеднує собі щораз-то нові Союзи, особливо на терені Америки. Зате помітне зменшення активності федерацій німецької раси у зв'язку з поширюванням тоталістичних устроїв. Багато уваги учасників заторкало питання постави католицтва з од-

ного боку до комунізму, з другого до фашизму усіх покрів. Делегати з Франції більшу небезпек для католицтва радять бачити у тоталістичних фашизмах; зате бачить її у комунізмі загаль представників славянського світа та Швейцарії; ті останні все є немов чинником ідеологічної рівноваги на таких міжнародних зібраннях.

Головну частину нарад присвячено справі чергового конгресу „Пакс Романа“, що цього року буде відбуватися у Югославії в місцевостях Блед-Любляна; улаштує його як господар словінська федерація в часі від 22.—30. серпня. Предметом чергового всесвітнього конгресу буде питання „Католицький студент та проблема комунізму“. У програмі офіційної частини конгресу входить Служба Бога нашого обряду для всіх учасників конгресу. На внесення українського делегата проф. Чубатого прийнято на засіданні комісії „Про Орієнте“ таку тему реферату: „Справа церковного об'єднання в Світові Союзи в останніх 20 роках“, що дасть змогу перед католицькою інтелігенцією світа розкрити пошесті християнства під червоною володінням. Учасники конгресу, як щороку досі, будуть мабуть користатися зі знижкових паспортів та значних полеш на залізницях усіх майже держав. Хто зі студентів українців католиків та їх старших приятелів бажав би взяти участь у виїзді на конгрес до

MAGGI

КІСТКИ БУЛІОНОВІ

загально признані як найкращі

1-2

МАРІЯ СОКІЛ.

Уздовж і вшир Америки.

Шикаго.

В десятих чи навіть більше містах, в яких довелося тут побувати, коли розмова зі знайомими зійшла на теми Шикаго — а це траплялося скрізь і обов'язково при питанні: „Куди їдете далі?“ — все чули ми: „У Шикаго мусите, очевидно, оглянути СТОК-ЯРДІ...“ При цьому натисли на слово „оглянути“ був такий переконливий, що спершу соромно було запитатися, що це таке це „сток-ярді“. Коли врешті ми запитали, що це таке, довідалися, що це різні... Але наші співбесідники й даліше вважали, що бути в Шикаго й не бачити різн, це немов поїхати до Мексики й не бачити святої Клауди, або у Римі — Колісею.

Тому, хоча нам самим ледки чи колись було би прийшло в голову оглядати різні, все-ж колись ми приїхали до Шикаго, рішили, що „оглядати мусимо“ це зробити. Тим паче, що й наш шикаговецький чичероне п. М. вважає це просто за необхідне!

Вого чудовим кадіжком їдемо довгими, брудинними вулицями Шикаго. Проїжджаємо ще брудинні муриновські дільниці. Сонце пече, мов у лезні — дарма що в календарі щойно березень. Але з весни чи з літа дождика нічого й не поїти: цілком нещасливі; фабричні околиці чи просто „дільниці“ частини міста, брудин, неохайні, неорані, довгий час їдемо здовж паркану, що біжить крутом виштенської своєю розмірами площи, на якій містяться славні, найбільші у світі, шикаговецькі різн. Врешті відіймо в це дорство меса живого й метривого. Дорога для автомобілів збудована в гори, кільканадцять метрів над землею. Під нами, як далеко оком глянути, деревинні огорожі. В них — худоба. Сотні, тисячі, десятки й сотні тисяч всякої худоби. Штудерно поміж огорожами побудовані

вузькі дороги; написи біля них: „Небезпека! Тут не ставати!“ показують, що цими стежками худоба їде у свою останню дорогу, просто до різн.

Чим ближче до будинків, тим більш нестерпне повітря. (П. М. сміється — каже: „До всього можна привикнути!“ Спасибі!). Стаємо перед входом для відвідувачів. Зустрічають нас з усмієними лицами — як скрізь тут, у кожній великій фабриці зустрічають кожного відвідувача; а зашкавлення в дальшому ступні може довести до бізнесу. Отже: треба кожного відвідувача прийняти якнайкраще — дарма, що ці десятки і сотні щоденних відвідувачів не раз перешкоджають у праці та робітникам.

Довідаємося, що треба яких двох годин часу, щоб обійти те, що тут найцікавіше і мати певний такий погляд про працю шикаговецьких сток-ярдів. Рішасмося на півгодинну туру, вважаючи, що це вже й так надто велика жертва.

Услужливий, чемний урядовець обводить нас по фабриках. Нераз і не два, а таких більше разів мусимо його вивістити, що не хонемо навіть оком кинути на сало, яке є першим етапом у прогулячці по сток-ярдах: сало, який „різн“ заважає свою назву. Чемний урядовець ніяк не може вийти з дива, що нас цілком не цікавить побачити цілу цю, до речі дуже коротку, процедуру.

Переходимо десятки сал; ліфти возять нас до м'яса поверхів вгору, то кільканадцять униз; в холодильниках забуваємо, що на дворі спека і тужимо за плащами, які залишилися в лезні; там знову оглядаємо ідаліч для тих кільканадцять тисяч робітників, що тут працюють і не можемо вийти з дива, що вони, робітники шикаговецьких сток-ярдів, на обід їдять — месо... Шок — „до всього можна звикнути“!

Чуємо якісь фантастичні цифри про скільки худоби, яку тут щоденно довозять, про скільки м'яса, яку тут щоденно розділюють на частини, маринують, холодять, переховують,

вивозять. Чуємо скільки коротких годин тут треба, щоб жива тварина, яка зійшла одним входом у мури сток-ярдів, вийшла іншим входом у формі шинки чи котлета, гарненько запакована в целофан...

Старасмося скоротити цієї пів години, яку ми призначили на оглядини. А коли вириваємося з мурів цих найбільших у світі м'ясних — у всякій формі — складів (Боже, те нескілько повітря довкола!), коли нарешті сидимо в лезні і рахуємо хвилини, щоб вириватися і поза паркан і з цього повітря, тоді згадуємо (хоча й тихим, але не дуже то добрим словом) всіх тих, що нам дораджували і наказували оглянути сток-ярди і обидімо собі: першому „тишком“ ворогові, який їхатиме до Шикаго і радитиметься нас, що там варто й треба оглянути, порадило: „Очевидно, мусите оглянути сток-ярди! І то докладно“!

Зате „все інше“ Шикаго роєнить на нас гніє, приємні враження. Передовсім чудова Мишген Авеню, яка тягнеться мов надморський бульвар, над море — подібним озером Мишген. А нова автомобільна шоса, поруч із нею, яка десяти рівнобіжними рівненькими, мор стріла, автошляхами — п'ять в одну сторону, п'ять в другу! — біжить довгими м'ясами — це, особливо ввечір, коли засвітають світла, і коли усіми десяти шляхами їде тисячі лез, прегарний, незабутній вид.

Тут і терені світової вистави зперед кількох лез. Залишилися із неї будинки адміністрації, де сьогодні міститься якийсь уряд, та як сданий „експонат“ — китайська пагода. Ніхто її не хотів, видно, купити — навіть на матеріал.

Мешкаємо в готелі в самому центрі міста, два кроки від славної універсальної храмині Маршаллфілд, два кроки від сороккілків поверхового будинку, де міститься Сівік-Опера, та два кроки від іншого кількадесяти поверхового будинку — шикаговецької біржі. Наш, п. М. веде нас і туди — переднім залізничним нас свято що це ніщо подібне до сток-ярдів.

Югославії, нехай зголоситься найдаліше до 24. травня ц. р. на адресу Виділу Т-ва „Обнова“ (Львів, вул. Коперника 36), подаючи пошито свою адресу, професію (видає студій) та місце і повіт постійного замешкання, що потрібне вже тепер, щоб вчас підняти заходи в справі знакових паспортів.

Міжфедеральна Рада застановлялася теж над пропозицією союзу американських католицьких студентських федерацій улаштувати конгрес „Лакс Романа“ чергового року у Нью-Йорку у зв'язку з відкриттям там міжнародної вистави. Розуміючи фінансові труднощі для європейців, зв'язані з виїздом у більшому числі до Америки на конгрес, що мав би відбутися в

останній декаді серпня 1939. р., американські федерації запропонували взяти всіх європейських учасників конгресу на повне удержання в Америці та покриття 50% коштів переїзду кораблем туди і назад. Таким чином загальні кошти тої подорожі обчислено на 800 швайц. франків, себто к. 1.000 зол. Хоч на наші відносини це сума значна, однак все таки трапляється нагода відвідати своїх рідних в Америці. Генеральний Секретаріат поручив своїм федераціям перевести у своїх краях пробні оголошення. Хто з українців думав би користати з цього проекту, нехай теж подасть своє оголошення до „Обнови“ до кінця червня ц. р. без ніякого зрештою зобов'язання.

Свіжість тіла
то успіх,
успіх
освіщені вживаючи

ПУДЕР
ПРОТИ
ПОТУ

SUDORYN

АП. КОВАЛЬСЬКІ

З польської преси.

Чи бува, „Політика“ не помиляється?!...

Польська Соціалістична Партія (ППС) має те нещастя, що деякі гасла, які вона колись вивчала і яких боронила, вона у теперішній своїй політичній діяльності або зовсім залишила або як і зберегла їх на своєму прапорі, то натак на них тільки зрідка і то дуже притисненим голосом. Впадило на це багате причини. Та все-ж з цього приводу стрічається ППС з закидами й докорами з різних сторін. Ось, в останньому числі „Політики“ (ч. 11 з 10-го травня ц. р.) появилася стаття п. н. „Чому ви покинули прапор ваших батьків?“

„Ідеалізм в основі програми, тісний зв'язок окремих тез з підставовими засновками світогляду, отже також ідеалізму, на якому світогляд спирається, оце суттєві та невідступні прикмети всіх великих політичних і соціальних рухів. Справа народів гноблених у армії Росії, справа визволення України, Білоруси, Грузії і багатьох південно-російських племен, оце було гасло виписане на всіх програмах Дашинських, Васілевських,

Барліцьких, Діамандів. Чому ви покинули ці гасла?“

„Коли братні нам історично народи гнобили царат, ви боролися за їх свободу так, як боролися за власну волю. Сьогодні, коли місце царату заняла комуністична диктатура, ви загубили дорогу тієї боротьби, що відкривала перед соціалістичною програмою ширші вигляди, кращі традиції, більш безінтересовні, ніж такий чи інший внутрішній лад. Хіба ви, чи теж хіба вони, ті що були перед вами, помагали пригнетенню народів тільки тому, що катом був цар, а не комуніст? Хіба гасло „за нашу свободу і Вашу“ було тільки тактичним маневром, тільки зброєю, щоб зеднати собі союзників. І чи відкидаєте його сьогодні тільки тому, що вам вже сьогодні не треба зброї, що Польща вже виборола собі незалежність, тож можна забути про тих, які ще вчора разом носили кайдани?“

Автор статті стверджує, що боротьба з фашистським та гітлерівським тоталізмом приклонює ППС до соціалістичної всі інші проблеми. Та все-ж „найбільші гітлерівські злочини бліднуть та виглядають на рай свободи в порівнянні з большевицьким терором.“

„Коли цей терор пристосовували до „білих“, до буржуїв, до здогадних ворогів пролетаріату, цю правду признавали нерадо або заперечували. Але сьогодні, коли терор торкнувся і найпевніших та давніх партійних товаришів Сталіна, коли катівня, яку ім

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „НАРОДНЯ ЛІЧНИЦЯ“.

В п'ятницю 13. ц. м. в дирекційній кімнаті українського шпиталю відбулися річні Загальні Збори Т-ва „Народня Лічниця“ у Львові. Тому, що голова Т-ва през. В. Дешикевич недужий — на Зборах головував о. кан. Ю. Дзеронич, який на вступі згадав про покійних членів Т-ва, що померли за останній рік: дир. С. Громницького, о. мітрата Тита Войнаровського, Миколу Зажичівського та д-ра Дурделла; згадку про покійних вислухав присутні стоячи. — Звіт з діяльності Ради Т-ва виголосила секретарка п. д-р Кришталська. Рада відбула 7 засідань. Займалася головню справою виготови статуту шпиталю та придбанням останніх фондів, потрібних на виконання будови шпиталю та полагодою формально-адміністративних труднощів, зв'язаних з відкриттям шпиталю. Референтка зупинилася при ріжних даних, поданих уже в історії будови українського шпиталю у пропам'ятній книжці, що вийшла з нагоди відкриття.

Звіт з діяльності Дирекції сказав д-р Е. Т. Бурчаківський. Шпиталь має 12 відділів. Коли на 100 ліжок припадає двацять кілька лікарів, то справа лікарської опіки поставлена правильно. В амбулаторіях лікувалось в останньому звітовому році 15.115 хворих, відбулось 41.000 операцій, 734 операцій. Українців було 68.8 прц., поляків 22 прц., решта жидів й інших. Т-во має 66 членів та 20 добродіїв, секретаріат Т-ва ви-

зладив диктатор, переходить мабуть жорстокістю та нікчемністю все, що людство досі на цьому полі видало, тепер, повторююмо, вже хіба ніхто не заперечуватиме жажливості долі мільйонів мас українців та інших народів, які гнобять великоруський терор. Хіба ніхто не буде негувати, що найкращою та найбільш агідною з польських душою і польськими традиціями, з тими даними вперед доби упадку у 17-тому віці і тими найновішими, які ви, польські соціалісти, лишили нам у спадщині — є відсіч даних нещасних народів, яких цілий світ залишив самим собі. Чому ви покинули прапор ваших батьків, панове соціалісти?“

З подібним докором звертається автор статті і до демократів. Дає йому до цього провід „ідейницька декларація“ Польської Демократичної Молоді у Львові. Ця декларація автором дуже подобалася.

„Тільки чому покинули ви, панове молоді демократи прапор ваших батьків? Чому вдаєте, що ви забули про те, що 100 кілометрів від Львова починається держава жахливого експерименту, де братні народи винародовлюють при допомозі найбільш нікчемних методів?“

Автор статті ставить справу ясно. Група „Політики“, колись „Бунту Молодих“ гадає, що вона вже переконала польське громадянство, що „основна польська державна рація являється безумовного розбиття Росії на низку держав“, а коли так, то у парі з цим завданням іде справа визволення народів, що їх гнобять Росія. Група „Політики“ хотіла би, щоб польська лівниця теж станула на тому становищі. Це було б поворотом під „прапор батьків“.

Важка це справа з цим поворотом. Як ППС чи польські демократи хотіли бути справді оборонцями „братніх народів“, оборонцями бодай їх найпримітивніших національних прав то не треба їм шукати аж „південно-російських племен“. Могили мати чудову нагоду до цього багато, багато ближче. А тимчасом...

Але, дозвольте!.. Чи ППС справді покинула прапор своїх батьків? Чи покинули прапор своїх батьків молоді польські демократи з Львова?.. Чи, бува, автор з „Політики“ не помиляється? Здається нам, що у деяких відношеннях і над теперішньою ППС і над теперішньою польською демократією мають та ще шумити лопочуть, як колись, прапори батьків, діла та прадідів.

Лифтом дістаємося на якийсь там поверх. Порнір відчиняє перед нами двері, якими входимо на балкон — і раптом здається нам, що ми попали в дім божевільних, при чому кожний із цих божевільних терпить на „ідео-фікс“, що він є мегафоном. Не крик, а вереск із горла солень мужичин, які там „адолюв“ під нами, роблять бізнес! Цеж найважливіша у світі біржа збіжжя! Щоденні цифри тутешніх оборотів сягають... Ні, краще не слухати вже більш цієї американської статистики! Аджеж у школі ми учились тільки т. зв. математику, а тут тепер, в Америці, при кожній нагоді, коли риніде про цифри, мусимо думати про... астрономію!

Серед цього всього, що тут зустрічаємо і до чого треба прикласти всякі несправдоподібні астрономічні цифри — найбільші сток-арди, найбільша біржа, найбільший готель, найбільший дім — серед усього цього дивно спокійно, тихо і мрієливо жвавідає група будівель, розложена в одній частині Мішген Авеню: Філдівський Музей, Планетаріум, Анваріум, Музей Мистецтва...

Хто сюди заходить? Чи ті, що працюють у сток-ардах, серед шлуків гір ще теплою, закуреного мяса і преспокоїно жують гуму, а в часі обідньої перерви кожну хвилину часу і кожне зільне місце поміж фабрикалами використовують на „бейс-бол“? Чи ті клерки біржі збіжжя, або ті члени біржі, торговці збіжжям? А може ті муосі відвідував тут Аль Капоне чи Ділінгер, заки їх схопили?

Коли так стоїмо й думаємо, заїжджає деяка автобусів і несподівано привозить частинну відповідь. Із двох автобусів висідає хмара мурашів і під проводом неймовірно бридких дителюк іде оглядати музей. Із двох інших автобусів висідає така сама шкільна прогуляка білих дітей. Крім нас, вони тут ледви чи не двічі відвідували.

Чи прийдуть вони сюди колись пінаше, коли працюватимуть в мисних, збіжжєвих чи інших бізнесах?!

слав і дістав 743 писем. Вся праця зосереджується довкола шпиталю, що його відкриття відбулось 10. квітня ц. р. Управляє шпиталем д-р Карська Колесія, до якої входять лікарі: д-р Бурчаківський (директор), д-р О. Подольський (заступник), д-р М. Панчинин, д-р М. Мурин, д-р Кришталська і д-р Л. Максимович. (Окремий персонал зложенний, на підставі окремих умови, з сестер з Чину св. Вінкентія з Пури). Щоб спростувати невірні погослови, Референт підкреслює, що всі ті сестри — це українки (крім настоятельки бельгійки, яка гарно знає діє українською мовою), які перейшли з Бельгії та нададено у красивих шпиталях, доріг на добірний обережно і він дуже незвичайний. У новому шпиталі зайнятих тепер 28 лікарів, але сама дирекція не капатиться з лікарями шпиталю, бо хоче, щоб уся шпитальна медицина поволі виправлялась. Приймають хворих тільки за оплатою. Управа не має ніяких сумнівів, що український шпиталь буде засвідчений, пер переведено вже у шпиталь 65 операцій, які з них — негайні — нічого. Існують ще деякі браки у вивізуванні (м. і. потрібні плакати для перевозу хворих, треба було перекласти діофонізацію шпиталю і т. д.), але всі ці браки управа робить поступово, а міру фінансових можливостей. Фінансовий стан Т-ва доріг до бороть за ост. рік виказував 474.000 зол. і лікарських операцій в амбулаторіях шпиталю в останньому році 30.975 зол. Єдиною стовпкою

було магістратських 200 золотих! Майно Т-ва рахує 757.000 зол. (будинки шпиталю з внутрішнім улаштуванням і апаратами та парцеля, крім того ріжні записи невеличких реальностей); на цім майні тяжить довг. ще 120.880 зол. позичка від ЗУС і 20.000 від Суперіорату Чингу св. Вікентія а Пауло. Дві парічні рати довгу в ЗУС уже заплачені (по 6.000 зол.). Нема ніяких сумнівів, що шпиталь буде самовистархальний та сплатить свої зобов'язання. Причинюється до цього головню праця лікарів, які почали, покищо на пів року, зобов'язалися ординувати задармо. Референт наприкінці складає подяку інсп. Стернюкові, який склав фінансове звіставлення, та членам К-ту будови і громадянам-нелікарям, що безінтересно працюють.

Звіт контрольної комісії склав д-р М. Музика, який поставив внесок на абсолюторію, що його збори приймали одноголосно.

У дискусії д-р М. Волошин звернув увагу, що краще від усіх звітів промовляє факт здвигнення 3-поверхового шпитального будинку та відкриття тієї установи. Це такий подвиг, що викликає подив і найбільше признание для українського лікарського стану, якого заслугами головно сталося це.

Нову Раду Т-ва вибрали у такому складі: голова — сен. В. Децикевич, заст. о. кан. Ю. Дзерожич, члени: д-р Криштальська, д-р Бурчинський, д-р Надрага, д-р Подолинський, М. Стефанівський; заст.: д-р Кашубинський, д-р Максимонько і М. Галібей. Контрольна Комісія: інж. Семшин, д-р Музика і інсп. Стернюк.

Наприкінці Зборів д-р Бурчинський висловив ще співчуття неужоному голові през. Децикевичеві та бажаючим, щоб він швидко выздоровів, і побажання, щоб стан здоров'я Митрополита дозволив йому введові особисто оглянути шпиталь. На закінчення Збори висловили українській пресі подяку за її прихильні становиче до справ Народньої Лічниці — нині Українського Шпиталю. — Цілі загальні збори тривали 35 хвилин і були зразком ділової та конструктивної праці, яка видна не у словах а у тривких і смислих ділах.

Отрути, які витворюються в кишках усуває певно і скоро складила природної гіркої води Францішка Йоанна, яку треба вживати щодня рано. Спитайте лікаря.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ОПІКИ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ЕМІГРАНТАМИ.

Дня 9. травня ц. р. відбулися ХІІІ. Загальні Збори Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові. Збори відкрив д-р А. Говикевич, після чого провід на Зборах обняв о. кан. Д. Локатинський.

На самому вступі, предсідник виголосив довшу промову, присвячену пам'яті першого й довголітнього президента товариства, бл. п. Миколи Загнєвського та заслугам, які він поклав для Товариства та для еміграційної справи. Прислухалися промови стоячи.

Звіт з діяльності складає д-р А. Говикевич. Звітний рік виклав з одного боку значний аріст еміграційного руху з Польщі, з другого збільшення діяльності Товариства. Інформаційне бюро у Львові обслуговувало цілий край і полагало в 1937 році 5.993 справ. До завдань бюро належало давати поради і вказівки бажаючим виїхати на чужину, інтерв'ювати в ріжних еміграційних установах, писати подання, містити комунікати у пресі та стежити за роботою еміграційних ошуканців. Ці завдання бюро виконало бездоганно.

Попри ведення бюро Товариство багачко уваги присвячувало зв'язкам з усіма осередками української еміграції. Було з ними в постійному листуванні, пересилало книжки, збирало матеріяли про життя українських емігрантів, зокрема відомості про розвиток українських колоній як у Північній, так і Південній Америці.

Опісля привані почули рахунковий звіт, після праці на черговий рік та звіт Контрольної Комісії з внеском на призначення абсолюторії Управі, що його відчитав дир. М. Лазорко. Внесок прийнято одноголосно.

З черги приступлено до вибору членів Управі та членів Контрольної Комісії. Членами Управі вибрано: о. мітрапа О. Базюка, о. пар. В. Садовського, д-ра А. Говикевича, ред. М. Гірняка та посла д-ра Р. Перфеского, заступниками п. М. Говикевичу і п. Е. Заричку. До Контрольної Комісії вибрано: дир. О. Саєвича, рад. П. Береста та дир. М. Лазорко членами і дир. О. Пашака та дир. М. Кисілевського заступниками.

Літературний конкурс „Діла“ на новелю або гумореску.

Наша редакція розпочинає конкурс на поділу новелю, оповідання або гумореску невеличких розмірів найбільше на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинеш присклики, 1. череня ц. р. Рукописи, які до нас придуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду викиростаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинеш конкурсу. З 1-м череня конкурс зачинаємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новел під псевдонімом треба долучити записану коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував

аж пізніше доказувати своє авторство. Рукопис повинні бути дуже чіткі, писані на одній сторінці, по змоці з великою відступами між рядками або широким маргіномом, найкраще — переписані на машині.

Автори, які хотіли після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відібрати їх у редакції або прислати на кошті пересилки.

За найкращі новелі призначаємо 5 нагород, а саме: за I-у — 50 зол.; за II-у — 30 зол.; за III-ю — комплект Бібліотеки „Діла“; за IV-у — піврічну передплату „Діла“; за V-у — піврічну передплату „Діла“.

Не марнотравність і не скупість.

тільки раціональна ощадність дає правдиве задоволення громадянам, що мають

в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові вул. Словацького ч. 14.

(ФІЛІА БАНКУ: Станіславів, ул. Собіського 11).

Край в обороні Українського Городу.

За минулий тиждень вплинуло знов до нашої редакції чимало писем з краю з повідомленням про довірочні наради українського громадянства по містах і селах у справі загрози вивласнення великого спортового майдану Сокола-Батька у Львові під назвою „Український Город“. На цих нарадах, як ось у Станіславові, Перемишлі, Дубю і т. д., прийнято відповідні резолюції. Змістом нагадують вони всі попередні резолюції, про які на сторінках „Діла“ ми вже згадували тому кілька днів. Щоб не повторити їх по кілька разів, подаємо з них тільки ті, які відповідають змістом іншим подібним резолюціям, і так:

I. „Український Город“ чи пак площа Сокола-Батька, це вислід збірного зусилля нації, це живий осередок цілого краю, тому весь український нарід слушно вважає його своєю власністю, що віддав його Соколові-Батькові до завідування.

II. „Український Город“ — це неоцінена вартість, тому його не можна ані продати, ані замінити.

III. „Український Город“ можна хіба втратити під напором примусу.

IV. „Український Город“ — це гордість і на-

ціональна цінність українського народу, тому примусове вивласнення його проти волі всього українського громадянства тут у краю і за його межами, може викликати небажані нікому наслідки.

V. Оскільки площу Сокола-Батька малиб ужити під будову якоїсь частини політехніки, те для Комітету, який такою будовою займається, лежать такі в сусідстві величезні простори землі, які більш надаються на ту ціль, ніж одинока кількаморгова українська площа у Львові.

VI. Визнаємо всіх українців станути неохотно в обороні „Українського Городу“.

Крім резолюцій, прийнятих українським громадянством на масових вже тепер довірочних нарадах у краю, справою загрози вивласнення „Українського Городу“ цікавляться теж поодинокі українські громадяни, які писемно звертаються просто до уряду у Варшаві, до поодиноких членів Парляментарної Репрезентації і т. д. Маємо теж відомості, що й українці за кордоном, як громадяни поодиноких держав, які склали свої жертви на вкуп „Українського Городу“, роблять теж у цьому напрямі відповідні заходи по своїх урядах.

S. O. S.! Атака печінки!..

Не додумайте до остаточности, яка повстає при заведених недомоглах печінки. Зода магістра Вольського з стор. апас. „Вільсона“, що мають в собі есенції рослин Комбрегум і Бельдо, побуджують печінку до правильної праці і нормального виділовання

жовчі та спричиняють природне випорожнення. Вживати їх при термінах печінки, жовчного міхурця, запалення жовчів і жовтяниці. Можна дістати у всіх аптеках і дрогеріях. Вирізня: Mariette E. Volsky, Варшава, Золота 14. Власний відділ у Львові.

Повна невдача Літвінова у Женеві.

РАДА ЛІГИ НАШІЙ ВІДКИНУЛА ДОМАГАННЯ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІ ТА СССР

На засіданні Ради Ліги Націй у п'ятницю популудні дійшло до остаточної і формальної ліквідації еспанської проблеми на женевському терені.

Представник червоної Еспанії дель Вайо виголосив агітаційну промову, виступаючи гостро проти Англії та Франції. Атакуючи Англію за порозуміння з Італією, що в буцімто одобренням і підтримкою для італ. інтервенції у кореннях ген. Франка, дель Вайо зажадав ліквідації політики неінтервенції.

Дель Вайові відповів мін. лорд Галіфакс, який заперечив твердження дель Вайо, немовби інтервенція в Еспанії була тільки по стороні ген. Франка.

Французький міністр закордонних справ Бонне піддержав становище Галіфакса і ствердив, що політика неінтервенції дальше відповідає французькому урядові.

Тільки Літвінов заявився знов по стороні дель Вайо.

На домагання того останнього після 1-годинної перерви в год. 19.30 Рада Ліги приступила до голосування над резолюцією дель Вайо; голосування було явне. За резолюцією було тільки 2 голоси: Літвінова і дель Вайо, проти резолюції 4 голоси: Англії, Франції, Польщі і Румунії. 9 членів Ради здержалося від голосування.

Кабінетна криза в Бельгії.

МІН. СПАК ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД.

Внаслідок непорозуміння з католицькою партією, уряд Жансона уступив. Король прийняв димісію і поручив міністрові закорд. справ

Спакові утворити новий уряд. Ресорти скарбу і господарки прилянуть мабуть особам зпоза парламенту.

Присилайте передплату!

Після іменування проф. Бартеля сенатором.

Вістка про іменування проф. Бартеля сенатором стала свого роду сенсацією в польських політичних колах, тим більше, що після смерті сенатора Емілія Бобрівського, на місце якого увійде до сенату проф. Бартель, розійшлася була чутка, що на цей сенаторський фотель покладуть шефа Озону, ген. Скарчинського.

Проф. Бартель, хоч уже п'ять разів був прем'єром, є — як пише польська преса — під політичним оглядом все ще незалежною картою. Живе він у близьких приятельських взаєминах з президентом Мосціцьким та часто буває його гостем. Це й було причиною, що деякі політичні кола звязували цю номінацію проф. Бартеля з якоюсь новою політичною місією. Правда, появилася вістка одної агенції, яка стверджує, що номінація проф. Бартеля не має політичного

підкладу, та це зовсім не перешкоджує деяким політичним групам покладати на проф. Бартеля надії. Свідчить про це стаття лівого „Краківського Кур'єра Вечорного“ п. н. „Бартель — це вибори“. Основна думка цієї статті: проф. Бартель сьогодні єдиний, що на становищі прем'єра міг би „погодити нарід і згуртувати всі творчі сили, щоб піднести державу наперед — вгору“. По думці „Краківського Кур'єра Вечорного“ проф. Бартеля підтрималаб лівниця і його завданням булоб „допустити народні та робітничі маси до голосу“.

Реферуючи цей голос, консервативний „Час“ каже, що цим проф. Бартелеві запропонували ні більше ні менше, тільки стати „фірмом фольксфронту“.

Араби проти поділу Палестини і британського мандату.

Арабська партія народної оборони вислала до королівської комісії, яка прибула до Палестини, щоб перевести поділ краю, меморіал такого змісту, що:

- 1) Поділ є суперечний з народними змаганнями арабів;
- 2) він вдаряє в єдність арабського народу;
- 3) він не доведе до спокою в Палестині на майбутнє.

Рівночасно араби домагаються, щоб Англія зреклася мандату. Необхідно утворити в Палестині народний демократичний уряд і вдержати теперішню пропорцію між арабським і жидівським населенням.

ТЕРОР, СУТИЧКИ.

У Палестині далі неспокійно, терористичні акти щораз то частіші. Араби нападають на жид. колонії та перетинають телефонні дроти.

В четвер відбулися в Палестині численні маніфестації, які змусили англійську поліцію до інтервенції. В Наплові араби уладили демонстрацію, у Дзеєні заатакували відділ війська; в сутичці втратило життя багато осіб. В центрі Палестини зосередили англійці понад 2.000 війська.

Алкоголізм стелить ліжко сухотам.

Новий мадярський уряд.

Прем'єр Дарані подався до днімсії. Рерент Горті затвердив новий уряд у такому складі: прем'єр і міністр торгівлі: Бела Імреді, внутр. справи: Ф. Керестес-Фішер, закорд. справи: К. Канія, нац. оборона: ген. Рац, освіта: П. Текелі; скарб: Р. Шнеллер, справедливість: Мікеч, різництво: А. Странієвський, міністр без теки: Б. Гоман.

ИНВЕСТИЦІЇ ТА БОРОТЬБА З НАЦІОНАЛ-СОЦІАЛІЗМОМ — ЗАВДАННЯМ УРЯДУ.

Новий прем'єр — це визначний економіст, один із співтворців великого інвестиційного плану, що його мають почати здійснювати у червні; тоді мав прийти до влади Імреді. Дімі-

сію Даранія приспішив виступ 120-ох сенаторів, які зажадали енергійної ліквідації агітаційної діяльності мадярських націонал-соціалістів, що скріпилася після аншлусу.

Уряд далі матиме поважну більшість у парламенті.

МАДЯРСЬКИЙ УРЯД ДЕФІНІТИВНО УХВАЛИВ „ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ ЗАКОН“.

По одногодинній дискусії мадярський парламент прийняв у 3. читанні урядовий внесок „про безпеку господарсько-суспільної рівноваги“, себто про обмеження впливу жидів на господарське життя.

Перемога 18 національних літаків над 50 червоних.

На фронті Альфамбри 18 національних літаків видало битву 50 червоним. Тому, що нац. літаки мали шкідливі мотори, вони вістрівали

8—11 ворожих апаратів, а самі не потерпіли ніякої втрати.

Що і Вам варто прочитати і не злегковажити!

Великий лондонський часопис „Ню Хроникль“ помістив обширну статтю одного з відомих лондонських лікарів про засобовання м'яст молоком і про вартість пастеризованого молока. З огляду на актуальність цього питання і для нас — помістимо важливі місця згаданої статті:

„Великі пропаганди, кампанії які уладжує уряд щодо спожиття молока переконують консумента що молоко — це одна з необхідних речей.“

Спожиття молока в Англії дуже поширене. На 1 особу припадає щодня коло 1/4 літри молока. Для дорослої людини це вистарчає але їм мусять діставати найменше 1/2 л. щодня.

Молоко — це дуже важна пища — не може мати хвороботворних заразів. Вони бувають у молоці, або ще перед доїнням. Вони корова хвора, або можуть дістатися до молока здорових коров через особи, що доять чи ходять коло молока.

Найідеальніше було би, якби у продажі було молоко від гарантовано здорових коров, яких тримали у спеціальних, гігієнічних стайнях і під дуже дбайливим доглядом. Та це ідеал. Друга можливість — це пастеризувати молоко. У практиці це легко перевести і тому на лондонському молочному ринку 95 проц. молока — це пастеризоване молоко.

Прихильники спожиття сирого молока твердять, що молоко, внаслідок пастеризації тра-

тить частину вітамінів. Однак вони не можуть заперечити, що досвіди державної лондонської лабораторії вказали, що 1 л. пастеризованого молока має лише дуже незначно меншу вартість, як сире і що ту незначну втрату вітамінів (головно вітаміну С) дуже легко заступити напр. помаранчею. Зате пастеризоване молоко має ту величезну перевагу, що воно пообавлене всіх хвороботворних заразів, тоді, коли сире молоко наражає нас на можливість дуже важких, ба й нерідко трагічних недуг (чахотка, тиф і т. п.). Це тим небезпечніше, що як вказали дослідз, 40 проц. коров значаїно хорі на туберкульозу.

Статистика теж вказує, що в дуже багатьох випадках причиною смерті, головно дітей є туберкульоз, якої набаавилися через спожиття зараженого сирого молока і молочних виробів.

Один дояр, чи молочар, хорий на ангіну, тиф, черевну чи шкарлатину може бути розсадником великої епідемії. На одному ветеринарному з'їзді ствердили, що привиною 30 епідемії тифу, 14 епідемії черевниці, 28 епідемії шкарлатини було зараження молока хворими людьми.

Доки не поборють туберкульоз та всіх інших тваринних недуг — адається, нема ніякого способу, як пастеризацією забезпечитися, щоб молоко було чисте і безпечне!...

Наведені думки славного лондонського лікаря повинні бути пересторогою і для нашого

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 98. Вістарон, 15 (3) травня 1938.

ЗАВДАННЯ СЕЛЯНСТВА.

У сорочиліття скасування панщини — у вступній статті про цю подію — „Діло“ пише: „Втримати землю в родинах, поправити хліборобську господарку своїми руками, освічувати молодше покоління у школі, любити красні старі звичаї, запровадити у школі, дякських чечотках, дбати про розвиток своєї народності, своєї матірньої мови, своїх національних прав, любити свою широкую батьківщину — оце завдання, про яке вільний руський селянин по великій час мав і повинен дбати. Через виконання цього завдання піднесеться наш нарід, скріпить свої сили і стане поруч з іншими народами на вільному становищі в Європі“.

„А В НАС АН СМІШНО...“

У статті п. н. „Якого церковного часопису бачили руське духовенство?“ автор, підписаний буквами З. П. так пише про церковний часопис „Душпастир“. „Боятися пп. редактори „Душпастиря“ руської народної мови, а ще більше жахаються народному самопізнанню. Згляньте, панове до польських подібних видань, як до „Місний Католіцих“, „Пашльонду Повшехного“ — там редактор користує і найменшою нагодою, аби бодай наткнути про „рульовен польскон“, про „крулство польскон“, про „латолікон Польскон“ і т. д. А в нас аж смішно, бачтеся признатися до руськості і редагує свій часопис так, що годі пізнати, чи видає його для німечького духовенства, чи для польського, чи для якого іншого... Задивіться на сзуїтський „Пашльонду Повшехного“, — там, що „свєвєнта“ то польська, а хочете нас мати космополітами!... Програма нашого церковного часопису повинна бути ось яка: „Чистою народною мовою розбуджувати в духовенстві не тільки відданість апостольській столиці, але й гарячу охоту до оборони свого обряду й народу“.

НА ШЛЯХ ВІЛЬНОГО ЖИТТЯ.

В Києві мало відбутися свято у 900-ліття хрищення України. Російська влада звязала з цим святом ще й друге: відкриття пам'ятника Богдану Хмельницькому. У статті з цього приводу „Діло“ стверджує, що на Україні „заборонено навіть згадати у тій мові, якої вживали св. Володимир і Богдан Хмельницький“, що „з Переяславської угоди нема і сліду“, — тому „русини мусять стати остероно від цього свята, „ні один чесний і щирний русин не Дону до Тиси не сміє взяти участі в цьому святі“ бо „не випадас соромити свою землю, своє минуле, не випадас турбувати благородних костей наших преславних предків і глумитися з самих себе“.

„Не буде нас, русинів на чужому бенкеті. Нам треба інакше вшанувати пам'ять просвітителя Русі та Богдана Хмельницького. Замість того, щоб інтесати собі домовину, виходим на роботу під хрестою старої і до віку нової науки Христа! Проклимаймо над освітою і культурою власного народу і краї! Працюймо одностайно і жваво, доки новий Володимир і новий Богдан — сам руський нарід — вийде Русь на шлях вільного життя“.

громадянства та цінною, спертою на довголітніх досвідах — вказівкою, щоб у тих містах, де Маслосоюз продає пастеризоване молоко — споживали старші й їх діти тільки пастеризоване молоко. Марних 1—2 сотки, які дорожче платять за нього — виплатиться їм створати, і нерідко може врятувати їх здоров'я, ба й життя!

По широкому світі.

У Румунії засуджено 34 членів „давалі гвардії“ на в'язницю від кількох тижнів до 6 літ.

Провідника судетських німців Гензляна прив'язали у приватному мешканні Вільста Черв'я і присутності провідника мовал. лібералів Шелера.

Французький уряд розширив мабуть у військовій 3-процентову позицію на нар. оборону. Американський сенат відкинув високі заходи заборони вивозу воєнних матеріалів до Іспанії.

Португальська поліція перевела всіх з рештування серед лисабонських комуністів. Іспанським національним генерал Каналас умирав.

Між Італійським урядом і Ватиканом дійшло до деякого напруження на тлі відмови Гітлера.

Бритійським міністр лєтунства аґахон димісив; ще не відомо чи прем'єр й прийде. Турецька преса домагається утворення балканських держав, що забезпечили б незалежність від великодержав.

Італійський король вийде 20. ч. м. з палацу, щоб завітати публічній роботі, що й виконав минулих роках.

Австрійські єпископи не можуть брати участі в будапештському єпископському конгресі.

Літературна сторінка.

Повість про служницю, що стала панею.

(Олена Цегельська: „Гануська йде до міста“).

Неодин наш письменник мусів писати свої твори у домі, де служницею була наша сільська дівчина. Про сільські дівчата, які падали жертвою міста були в нас поеми та сентиментальні оповідання, але поправді про служницю писали наші автори так мало, якби ніколи їх не помічали. На наших очах десятки сільських дівчат перемішувалися на міській службі в паночки або бодні пробували одитом та манерами наслідувати спанілі міські пролетарки. Такий процес урбанізації переходять сільські дівчата не тільки в нас, і в чужих літературах найдемо неодин цікавий приклад як він відбувається.

Нововидана повість Олени Цегельської „Гануська йде до міста“ анкористовує вперше у нас сюжет такий близький нашій щоденщині. Авторка оповідає зичайну історію звичайної дівчини не для якоїсь тези і не з фантазії, а імовірно з безпосередньої обсервації.

Маємо історію сільської дівчини, що стає панєю. Трускавець у сезоні. Запах нафти і великопанських перфум. Як бачимо дія проходить у точно означеному середовищі — живо, маємо враження, що навіть цікаво. Коли читач хоче втекти з неї якось загальної думки, то може не зробити сам, — коли-ж скоче пригадуватися над чисто людською подією, то і для цього найде у повісті відповідний матеріал.

Авторка дала досі тільки дрібні дитячі нариси і кілька спроб новелі з нахилом до лірики чи символики. Спроби в такому дусі навіть на-

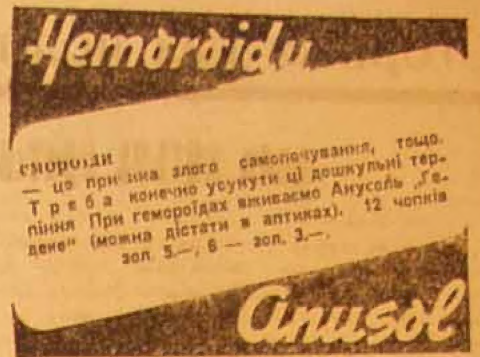
ших талановитих письменників рідко мають літературний успіх, бо вони зроджені занадто слабкою уявою і не мають на своїх послугах дужого подиху надхнення слова.

„Гануська йде до міста“ — скромніша спроба, зате виконана у намічених межах майже бездоганно. Це той рід літератури, на який чекає в кожному громадянстві широке коло читачів спрагнене цікавої легкої лектури. На столі нашого кожного інтелігентного дому можемо побачити заголовки легких чужинних повістей у перекладах, часто кримінально-сензаційних, для яких не маємо в нашій мові навіть загальної окремої назви; можна їх назвати за англійським прикладом „зворушниками“ чи „напружниками“. Таких повістей требаб нам на рік бодай 50, щоб вони зрівноважили пооблізну чи передсонну лектуру чужого виробу. В Англії та Америці жінки ведуть перед у доставі такої лектури.

Неодин наш автор помиляється, коли пробує дати твір з високою ідеєю, а не має навіть теми, довкола якої крутиться і хотів би від неї виритися міркуваннями та буцім-то ліричними настроями. Вже на наших очах ми бачили неодин приклад розв'язування „високих“ творів, які не могли перетривати навіть два роки.

„Гануська йде до міста“ це правдива скромна історія скромної дівчини. Може і трагедія, але не сентиментальна — ні трохи не сумна і не наївно бадьора.

М. р.

Літературна хроніка.

ІСТОРІЯ ІЗ ЗАКУТИНИ САНСОНСЬКИХ ГІР.

Починаєш цікаво німецька повість Ганса Гіммера „Аласа гетремате фіндет алі елдер“. Заголовок запозичений від поета Гейдерліна. Для цієї повісті відбувається в горах Ери, у підніжжя того знаменитого гір, що тягнуться на кількасот км. на північному заході між Саксонією і Чехословаччиною. Тут село найвище положене в Німеччині на 913 м. із страшним кліматом, де барабоні треба випорувати анді елду. У лісах стоїть таргани, по селах фобриці забавля, у річках місяць копанні вуліці та фабрики величезної промислу. Герой повісті оповідає історію свого життя сягаючи аж до предків, а яких кожен перекази щось незначальне. Один був учнем Лютра — і від нього не 200 років пішли пастори, другий, служив у 30-літній війні і шев у бітні під Полтавою, третій був шахтарем і власником величезної фабрики тканин. З маминого боку мав герой самих шевців, епікалів і епітх. Батько герой став калдаром, епершу у Дрездені, потім у тому селі, де викладав молодий герой, по роках серед диких снігових гір ходити до шкоти. Від тих шкільних літ починається сама повість. Автор змальовує немислосерію гострих мазками постаті з дискусіями приотрастими, ані і слухних, поруч інших, що мають амаіраці людські прикмети. Місцевий парох Рінлер — постать не менше оригінальна, як і сільський учитель Льюс. Перед нами розкривається панорама парохії і сільської дітвори. Повити чести та справедливості там скарілі. Сцена одного засідання тайного товариства шкільних хлопців, які збираються у дивній підземельній ледіні — наївно зворушлива із несподівано брутальними озвученнями. Найбільше зворушливі сторінки пов'язані з життям органіста, що вить мовчати хлопчик музики. Не тільки з нього, але і з інших буднів, натуральних людських ватавмо дуже сильно розвинене почуття святості для своєї високої професії. Перед ліншим озна пересуваються волюпти, драматі, мадрілі актори. Після глава книжки скаріляється ніби на окреме оповідання з новими людьми, з яких кожен переказав іншу частину життя зв'язаного з ішим громадянством. Замість повісті дуже оптимістична. Батько героя — калдар трітєт посуду тому, що у злидні оформив адарія свого асиринця. Батько і син вертаються до Дрездена до свого вулика, де знаходять не тільки працю, але і деякі із своїх давніх приятелів. Так починається заголовок цієї другої скарілі повісті.

ДЕБЮТ РОСІЯНИН У ФРАНЦУСЬКІЙ ПОВІСТІ.

Авторка зветься Дуся Ботта; французька вродилка, але росіянка, — цього похвалити не і прихильні вгадати нелегко. Її повість „Марія Лімра“ — дуже різноманітна, багата у психологічний матеріал. Героїня — дівка з гроші і французькими вродили, замін на азієт на французів з востій буржуазії, що навіть мав досі замко. Чоловік Марії-Ліри пошків, зате дуже з шій закоханий. Чоловік їде на війну і швидко вертається. Жінка хотіла, щоб він добився політичної кар'єри, але він не мав амбіцій, а пошму неоринку. Вони розмовляються з подружжям, а по смерті чоловіка займається царя своєю донькою. Притоміть момент, коли мама дитини т. зв. „Олівія, нового ушуру“ в ерпе у небезпечному віні. Починається зичка любовних конфліктів на пошолку у французькому дусі, то ашут несвідоміших, незаслужених як еманікала душа. В тут сшми розстані, інтриг і ашд але не ефективно денної, тільки добре опитально підготовані, передумані та деревані. Героїня повісті це мав сшска „Памі Боварі“ тільки більше тедед, що не мав шиків ілюзі. Повість написана дуже талановито.

САМОГУБСТВО АВСТРИЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА.

Віленець Егон Фрідель своча із III-го повісті стрілими водпоча до скарітки на зича протесту, що втратив право працювати як письменник, бо його мати не була арією. Фрідель належав до найбільше універсальних учнів сшсшної літератури. Його історія культури мала сторінки, що могли рівнятися з надіральним творами великих алаіа. Його літературні студії про письменників та есеї були зрештою психологічної дисципліни та етнот.

„Українська Щадниця“ в Перемишлі

ЄДИНА

УКРАЇНСЬКА КАСА ОЩАДНОСТІ

з правом публічної безпеки приймає ощадності вклади і дає всьлякого роду позички на догідних умовах.

Чековеkonto ч. 144.755.

Ч. телефону 1207.

Д'Анунціо приватно.

Зараз по смерті Ануція появлялися спомини його догодітнього (30 років співпраці) особистого секретаря Томи Антонджіні, перекладені водпоча на французьку та англійську мову. Антонджіні почав підготовляти цю книжку ще в 1919 р. У всій книжці він уживає скрізь теперішнього часу, начеб поет іще жив.

Портрет Ануція виступає у книжці дуже живий. Італійський поет жив ціле життя з голоюю повною ідеєю; таксамо легко він і говорив. Від хвилини, коли якась ідея його захопила, він кілька місяців її обдумував і збирав матеріал. Між матеріалами був довгий список книг, які перечитував чи перелистовував. Перечитавши свої записки кинені наоспих, любив ходити на проходи, їздити верхи або лежати у задумі. Не любив тоді бачити людей і легковажив навіть найближчі зв'язки з тими, що були дома. Коли починав писати, сидів по 8, 12 і 15 годин на добу, часом і всю ніч. Коли писав, то з його тст текла постійно сліна і він мусів мати під рукою кілька хустинок.

Ануціо любив дуже морозиво і коли секретар за ним не стежив, то їв зисти десять і дванадцять порцій по черзі. Дома тримав коні і багато собак, але не расових, а звичайних. Але у кожній хвилині готов був їх теж продати. Улюбленого пса, за якого заплатив раз 15.000 лірів, продав за 275 франків. Купував теж птахів і золоті рибки.

Ануціо оженився дуже молодо, у 20-ім році, і жінка перша покинула його. Своєю алачею він не підходив до подружнього життя. Поправді тільки єдиний жіночий залишився вірний ціле життя — своєї мамі, яку обожував.

Він не розумів, що можна терпіти через кохання. На жінки, які терпіли через нього він дивився спокійно, як дентист на бль пацієнта, не відчуваючи болю. Він зажди шукав тільки нових вражень і „був сенсиуалістом у повному значінні цього слова. Він зажди брав приємність тоді і там, де міг її найти“.

Ануціо мав душу зіпсованої дитини — все для нього було забавкою і дуже хутко найкращою з них нудився. Він позичав бездумно та легкосердно гроші і таксамо їх розтрачував.

До 1910 р. він любив мати на своїм столі пелюстки троянд і писав тусячними перами. Від 1911 р. коли почав уживати сталевих пер, шезли теж троянди. Засівши вночі до праці, зазобки чекав до світанку, щоб почути крик півня і побачити росу на траві.

Цікаво, що секретар Ануція заперечує поголоску, буцім-то Ануціо називався зроду інакше. Один з англійських критиків відповідає на це приподною заміткою стверджуючи, що має в себе примірник англійського перекладу повісті „Тріумф смерті“ із власноручним підписом автора „Гаetano Рапанетто“.

—o—

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ“ ЛЬВІВ
КОПЕРНИКА 4

Сторінка без політики.

Всім п'ятьох братів любить одну жінку.

Коли двох мужчин залюбиться в одній жінці, тоді вони стають здебільша для себе найбільш шкідливими ворогами і така любов двох мужчин до одної жінки стає люди причиною різних трагедій. Тому теж любовники конфліктували, якби уряд не ввів в Аргентині, що його сиринів п'ятьох братів, які не мали величезної компанії, але був теж свого роду рекордом.

Три роки ціла минула з часу, коли Раднер, наймолодший із п'ятьох братів вернувся зі своєї подорожі по північних степах Америки до Буенос-Айрес. Зі своєї торговельної подорожі привіз Віліям Раднер не лиш великі замовлення для експортного дому Раднерів, але і невеличку, привабливу, гарненьку акторку, яка виступала у філадельфійській театрі Росар. Вона була дочкою багатих і загально поважаних американців.

Брати Віліяма, добрі купці, при тому всі ще парубки, спершу не дуже захоплювалися заявою Віліяма, що він хоче стати самостійним купцем, щоб оженитися з міс Мері Ангут (так називалася молода красуня з Філадельфії), яку він полюбить зі щирою серця.

Однак коли вони згодом познайомилися ближче з нареченою свого брата, змінили вони не лиш свої погляди, але перелічували себе взаємно у надскакуванні синьоокої красуні і таким чином старалися про неї. Очевидно, Віліям, який уважав, що першестро прислужує йому, не радо дивився на палкі залицянки своїх братів.

Склади волоконного промислу

S. Łuczyński & Z. François

Львів — ПАСАЖ МИКОЛАША І. СХ. І.

поручають у великому виборі

ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІАЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ
красної і заграничної продукції.

УБРАННЯ І ПЛАЦІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

876 до 24 годин, 1-10

Початок несамовитої ворожнечі.

Одного разу Віліямові забагато було братніх залицянок і підчас суперечки, яка вибухла з тієї причини роздав своїм братам кілька крихітких позашукачів з найстаршого брата знокавувач підчас правильного боксерського двобою, який вибух на вулиці. Знокавтованого брата відвели кариткою поготіла до лікарні, переможця завели до поліційного комісаріату, де теж списали з Віліямом протокол. Джемс, найстарший брат Віліяма рішився разом зі своїми співтоваришами болю розв'язати скопалкований любовний вузол у суді.

Восний стан між братами тривав кілька тижнів, на превелике здоволення, зацікавлення і злорадність конкурентів, приятелів і знайомих. Однак до судової розв'язки не прийшло, бо гарна акторка загрозила своїм звеличенням, що

вона негайно покине Буенос-Айрес і відіде до Злучених Держав, якщо вони не погодяться. Таким чином прийшло до перемиря, в якому точно устійнено, яке має бути відношення суперників до гарної Мері і як вони мають поводитися з брідом.

Бійка в експортівім домі.

Але перемиря не тривало довго. Однак чи гарна акторка сама заявила, чи чотирьох заоханих братів дало Віліямові нову притоку до виступу, цього ніхто не довідався. В кожному разі на початку цього року відбулася в експортівім домі братів Раднерів сцена, яка нагадувала своїми формами і темпераментом славні, полуднево-американські революції.

Брати бомбардували себе взаємно кріслами, стільцями і поранили при тім трьох своїх співробітників. Хід цілої воєнної акції оглядала крізь вікна і відчинені двері юрба цікавих. Сенсацийне та емоційне видовище припинило швидко поліція, якої гостра інтервенція не допустила до цього, щоб бійка перенеслася назовні й перемінилася у вуличні заворушення.

Часомисли мали довгий час чимало сенсацийного матеріалу до своїх репортажів про задріючих братів та гумористичні журнали почали містити їх найріжнородніші карикатури. Брати не хотіли, очевидно, погодитися з тим, щоб у їх любовні конфлікти вмішувалися посторонні чинники і передали в цій випадку знову однозгідно — цілу справу пресових зневаг до суду.

Оригінальний процес.

Якось воно так айншло, що при кінці лютого цього року найстаршому із братів, Джемсові Раднерові адалося, імовірно, прихилити до себе химерне серце філадельфійської красуні і він рішив виїхати з нею потайки до Злучених Держав і там позичатися. Однак на залізничному дворі на пехову пару ждав уже Віліям і трьох його братів, які вадно були добре поінформовані про плян Джемса й Мері.

Прийшло знову до суперечки, яка знову закінчилася сенсацийним процесом. Такої оригінальної судової скарги не було мабуть навіть в історії найріжнородніших любовних конфліктів Америки. А саме брати подали, що Філадельфійська красуня прирєкла їм усім потайки подружжя і вони обвинувачували Віліяма справжнього чи пак правного нареченого, що він має злочинний і насильний вплив на біду жінку і що він приневолює її брєхати.

Про те, що експортівім дїм Раднерів котився чимраз ближче до катастрофи, не треба навіть і згадувати. Брати не думали про купецькі інтереси, при тому дивовижні процеси зідали велитеські суми.

При кінці квітня ц. р. всі брати станули знову перед судом. Суддя намагався намовити їх усіма силами до згоди. Даремно. Один день пізніше станули вони перед судом за незапачений довг і тоді виявилось, що нема головного свідка: гарної Мері Ангут. Вона потайки відїхала, залишивши лист, у якому вона повідомила, що має вже досить божєвільних братів Раднерів.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ ОДЯГІВ

О. Остаповичевої

Львів, МАЛЕЦЬКОГО 10

поручає НАЙНОВІШІ ВЕСНЯНІ МОДЕЛІ.

МАЛА ДІВЧИНКА ЗЛОВИЛА ВЛОМНИКА.

В Римі зловили недавно дуже небезпечного вломника, завдяки незвичайній холоднокривості і притриманості думки малої дівчинки.

Давши сиділа одного дня сама дома, одрантом почула в сусідній кімнаті підозрілу шест, дівчинка не злякалася, тільки спокійно зійшла до голяго вікна і зателефонувала по поліцію. Коли верталася знову до своєї кімнати, стрінула на сходжжя малого елегантного мужчину, якого (зовсім справедливо) підозрювали, що саме він є вломником.

Не виявляючи найменшого страху, дівчинка заговорила до неспрошеного гостя і почала ставити йому різні запити, щоб хоч кілька хвилин довше його задержати. Вломник збентежений добрим настроєм дитини почав вести з нею розмову. Та на свій превеликий перестрах він примитив по хвилині, що до вікна входить поліція і що молоденька, симпатична розмовниця показує на нього як на вломника. Після переведеної ревізії виявилось, що забрав із цього дому готівку. За ним уже від давня шукала поліція, підозрюючи, що він був винним цем багатьох вломів.

Чому вживаєш чужого

МИЛА,

коли маєш своє

„ЦЕНТРОСОЮЗУ”

ЗМОТОРИЗОВАНІ ЗЛОДІІ КУРЕЙ.

В деяких околицях положених на північ від Гамбурга траплялися в останніх часах досить часто крадежі курей. Усі крадежі відбувалися вночі, щойно по довшім часі поліції адалося винуватиків арештувати. При цій нагоді виявилось, що злодії „працювали” на мотоциклах, щоб мати змогу якнайшвидше „звіяти”.

Найважливіше те, що злодії не мали світанків у ніодному селі і вони вибирали собі село підчас переїзду через село відповідний „оберт” для своєї діяльності. У таких примітках виборі мали вони просто неймовірну впевненість. Спинулися вони зовсім припадково, коли одні з сел, який вертався пізно вночі дома, зармітив мотоциклі з погашеними світлами, не стояли теж перед неосвітленим домом. Він ставив алєрм і тоді злодіїв, які мали на собі більше як 50 виступів, арештували.

Вовни шовки і ін.

на весняний сезон дешено і добре купити і вибрати в розкритім асортименті у фірмі

РОЖА БОТВІН
Львів, Боїмів 9.

ВЕСЕЛЕ

ДУРНИЙ ЗАПИТ.

— Пане докторе, чи можливі ви мені сказати, як довго може жити людина без мозку?

— Ну, цього не можна так відразу сказати. Кілько нпр. ви маєте літ пані Катерині?

ВЕЛИЧЕЗНІ ПОСТУПИ.

— Яке там зі скрилкою зашої дочки?

— О, вона робить величезні поступки — пер знаємо бодай, чи вона строїть, чи вона не?

ФАЛЬШИВА ДОРОГА.

Вони танцюють. В одному мейді він одніє вилко й каже:

— Ох, панно Галю, коби я знав дурість твого серця!...

— Якщо ви думаєте, що вона ще не знає, то дуже помиляєтеся — вона гостро

З літака зловив злодія.

Злодієві, який украє авто недалеко летунського майдану у Брукліні, справді не повелось. Бо пех хотів, що авто було власністю летуна-інструктора, який саме під ту пору відбував летунський інструкторський лет із одним зі своїх учнів. Летун-інструктор на привітце Волер заармітив, що до його авто всім жиний чужий чоловік і швидко відїхав.

Інструктор повідомив про цей випадок свого учня і заявивши, що перериває науку, полетів за злодієм. Літак їхав якийсь час над до-

рогою, обсервуючи злодія-самоходів, однак коли авто загубилося відтак серед інших авт, від яких на підміській дорозі аж заріалося, Волер швидко причалив на поле і телефонічно повідомив про випадок поліцію. При тому описав точно вигляд украденого авто й подав його число. Не минуло й п'ятнадцяти хвилин, як поліція придержала злодія і віддала авто його правному власникові. Злодій, що мав пеха і украє авто летуна помандрував до в'язниці.

Тому не отгайтесь!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

Львів, ГРОДЗИЦЬКИХ 1, І. П.

815 уділовців з ок. 1500 вкладеними уділами — разом на суму 46.103 дол. дозволяю Пром.банком зібрати 541.000 дол. оборотних фондів, з яких вкладатим Пром-банк за 1937 рік 2 1/2 від. дол. ріжнородних позиток на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.

Подвоєння сальдоудів уділів дозволяє подвоїти оборотні фонди й видати більшість кредитів, які призначені до позрєв господарчої кониунтури країни.

3 нових видань.

„УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ“.

Оживлення українського видавничого руху зайшло свій вишуканий та на все ще у нас мало розуміючий дошкільному терен. Може навіть небагато осіб знає, що оце заходом Т-ва „Українська Захоронка“ у Львові пішло вже у світ третє число журналу „Українське Дошкільля“, присвяченого справам виховання дитини у її власному домі, а в дошкільці, і лише трохи, до досі ніхто з громадянства не привітав цієї важкої пошви. Бож подумати тільки, що це є перший і єдиний досі український орган, що ставить своїм завданням їти в допомогу батькам і виховникам дошкільної дитини, висвітлюючи організаційні і методичні питання в її вихованні. Правда, дитячих журналів у нас є кілька (Світ Дитини, Дівчиночка, Наш Приятель, Мамі Друзі, Сонечко, Дитина), але всі вони призначені для життєвої шкільної дитини, котра вже амів читати, і матеріал там поданий лише дуже рідко можна пристосувати для молодших дітей, себто від 3—7 літ життя.

Відчувається також величезний брак літератури для наймолодших дітей — все ще треба їх годувати дитячими речами, перестарілими, ба навіть шкідливими з погляду психіки сьогоденної дитини. Духова пожива наших дошкільнят була завжди доривочна, припадкова. А тимчасом наша дошкільна справа здобуває шораз більше зрозуміння серед широких кол громадства по містах і по селах — мережа дошкільних закладів невпинно поширюється і що найважливіше фреквенція дитини в них помітно і повільно зростає. Навіть замовні родичі охоче видають своїх одинаків до дошкільця, бо перекочуються наглядно, що оточення ровесників і життя у радісній широкій дитинній атмосфері, яким керує фахова виховниця, має неосціненний вплив на розвиток дитини. А буває й таке, що батьки не вміють виховувати своєї дитини і як самі до цього признаються „не можуть собі з нею дати раду“, тоді ця проблема наводить знамениту на обид сторін розв'язку в дошкільці. Як видно треба було необхідно прийти в поміч молодим матерям і виховницям у їхній важкій і відповідальній праці. І саме „Українське Дошкільля“ має навустріч потребам дошкільного виховання і подає їм заспокою.

Перед нами всі три числа „Українського Дошкільця“, що вже зверхнім поглядом (проект зборили С. Гордишиского) роблять миле, естетичне враження. Крім теоретичних статей, що їх авторами є знані педагоги, лікарі та дослідники дитячого побуту, є багатий і дуже цікаво розгорнений практичний матеріал. Казочки, віршички, гри й забави, коротенькі сценки, постійний порадник як самому владати дитині іграшки, актуальні методичні вказівки, хроніка, що містить цікаві замітки з життя товариства та поодиноких дошкільць, артстї рецензійний огляд дошкільної преси та дитячих журналів, Гарні ілюстрації та списки надають журналові живості. А все це редаговане майже виключно фаховими педагогами, що мають за собою довгі роки праці. Слова великого признання та широкі вдячності нехай прийме невеличкий гурток ентузіастів дошкільної справи, що по цілоденній виключальній праці з малими дітьми, сидять у паний вечір над експедицією своїх „ластівки“.

І дитині „ластівки“ у просторі, одні вітають їх радо і так зараз зникають, що нового чути у дошкільному світі, — головню там, котре образочка на 4 сторінці є навочка, — а до інших тих, що то до воєних проявів культурного життя стосуються байдуже, якось тяжко „ластівкам“ достигається і вони, буває, сумні завертають на вул. Руську ч. 3.

Перездлатинця.

Широїть наш часопис і

ВІДГУКИ ДНЯ

На фронті віри.

Виходить собі така газетка, „Греко-Католик“ називається, що має на своїм чолі виписане цілкове гасло: „Генте рутенус — націона польонус“ і пропагує поворот зукраїнських полонусів назад до свого народу.

Щож — думаю — обряд не окреслює ще національності і коли я знаю українців-римо-католиків, то може бути, що є поляки-греко-католики. Щоправда, це останнє досить неможливе, коли взяти під увагу рік 1340, себто мінець самостійного галицького князівства, але — мій Боже! — чуда бувають і тепер... як твердить францішканський „Малі Дзєннік“ при нагоді канонізації св. Боболі і переходу православних на римокатолицтво в Гриньках, Дедеркалах та інших селах прикордонної смуги. „Чиж не є це очевидне і найбільше чудо св. Боболі?“ — питається францішканська газета.

Отже можливі були і переходи на греко-католицтво!

Одно мені незрозуміле. Коли обряд не вказує на національну приналежність, то пощо агітувати за переходом? А коли вказує, то чому всі редактори з „Греко-Католика“ ще досі сторчать у греко-католицизмі? Адже вони, міркую, що-найменше так само свідомі, як дядьки з Дедеркалів!

Але видно щось є в тім на річ, коли людей з різних гмінних і негмінних сфер напала місіонарська гарячка навертання, хоч насправду не шкодило б їм займатися багато важливішими справами. В першу чергу кинулись вони на ревіндикацію всіх „ських“, „цьких“, „евичів та „овських“, бо таке закінчення назвища є на їх думку незбитим доказом шляхецького походження. А що шляхта не могла вирости серед українців, то з цього ясна конклазія.

Саме про такий спосіб думання одного могутнього достойника з далекого волинського села, пана громадського писаря довідався я инні і хочу поділитися тим з Читачами.

Стрічає пан писар одного тамошнього селянина.

— Слушайте — каже — як ви зветесь?
— Яринський Микола.
— Ага: Яринські. То ви шляхтич!

— Може бути, але на це доказів не маю.
— Нащо більше доказів? А назвище?...
— Все одно, пане. чи шляхтич чи нешляхтич — жити тяжко.
— Не кажіть так. Коли ви шляхтич, то ви поляк, а коли ви поляк, то повинні перейти на римокатолицтво.
— Коли я не поляк.
— Якже ні! Адже докладно знаю, що ваш дід був римокатолик.
— Ні, пане. Я свого діда пам'ятаю. Водив мене все за руку до церкви.
— Тее... ги... я помилився. То ваш прадід!
— Мій прадід?... Діда не. Тяжко змиркувати. Бо мій дід розказував, що прадід був навіть дяком у нашій церкві...
— Хочби й так. Але ви шляхтич і повинні перейти. Ви чоловік небагатий, може й землі прикупити...
— Пане! Правда, я чоловік бідний, але, сумлінно вам кажу: дам ціле господарство — перейдіть ви на нашу віру.

Пан писар скончав, як опарент:
— Що-о-о? Ти смієш мене ображувати?!
Такий простий хлоп, дьогтем мазаний, кодою невмиганий...
Взяв і пішов.
І чого доброго ще закаржить Яринського за намагане підкупство та небезпечну агітацію. Нобілітація, само собою, взяла в лоб.
Галактион Чинка.

НОВИНКИ.

— Футра до переховання на літо приймає „ХРОМ“, Львів, Руська 20, тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасонує уживані футра. 968 —10

— В елегантно урядженім пансіоні „Надія“ в Черчі приємно буде мені пожити тамтогорічних моїх Гостей. Марія Томашівська, Львів, Тереси 2 Б. Тел. 267-21. 1077 1—3

— Весільний Дансінг — К. Л. К. відбувається в неділю 15. травня 1938 р. в год. 18-й у власній домішці при вул. Рутівського ч. 22. III. п. —2

— Варшавські українці, позір!! Понеділок, 16. ц. м. 8. год. веч. зустрічаємось в Опері на Фестивалі української народної пісні. Бійсти від 50 сотників. —3

— Фотосвітлиці! Закупуйте явесь фотографічний матеріал тільки в українській фірмі Е-Комп, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

— Не купуйте тандити — тільки замовте собі оди у кравецькій робітні А. Дуфанія, Костюшка 1 а, I пов. 986

— Ювілей артистки. У понеділок, 16 ц. м. завітає до Клубу „Нової Нати“ і „Труху“ артистка Ганна Савачева, яка нещодавно святкувала своє 60-ліття. Вперше львівське житовтво почитає її в тісному гурті. Членам і гостям раді. Початок год. 6. 1081

— Не числю за переховання футер у літі, якщо віддаєте їх до переробки — Карпак, Зибанівська 4. 1030 2-5

— Український Розклад їзди з усіма кравеними лініями, стаціями та полученнями з заграничною, важний від 15. травня, можна дістати у всіх книгарнях або просто у Рекламно-Видавничому Бюро „Астра“, Станіславів, вул. Вісьницького 4. 1072

— Повідаємо, що єдиний український склад конфекцій „ОМА“ д-ра Михайлівського переніс вже свої біора а вул. Казимирівна на вул. Коперницька 9. II. п. (над кіном) і поручає там убрання, пальта, тренючки, студентські мундури, хлопчачі убрання і найкращі бельєські матеріали та кравецькі додатки по гуртових цінах. Рівночасно на площі Крайській 12 відкрито нове віддоді спеціальний склад дешевих убрань.

— Україні! Поможіть спротам дрогобицької Української Захоронки, купуючи льос в її єдиній Українській Колектурі Державного Льотерійного Монополію. Вже виплачено грачам 80.620 зол., а льоси коштували тільки 38.640 зол. Спішіть, бо „За спротою Бог з казною“. Замовляти чеками ПКО 501.579 Tow. Українська Захоронка. Іа. Drahobycz, ul. Św. Krzyża 42.

— Візьміть посади для лікарів. Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що є такі візьмі посади для лікарів: асистента шпиталю в Пулавах, Кайшовицях; домашнього лікаря суспільної забезпечальні в Рашеві, Малогощі і лікаря-педіатра суспільної забезпечальні в Рашеві; окружного лікаря в Рудках, Ясельках, Любіні Великій, Грубешові, Стрижкові, Володінові і Залізній; асистента в Селищах пов. Холм і Шалевні пов. Коні; ординатора відділу внутрішніх недуг військового шпиталю у Гродні та ординатора очного відділу міського шпиталю в Лодзі; візьмі практиків в Ковалеві і Подоні пов. Луцьк. За ближчими інформаціями слід звертатися до секретаріату бюро праці при вул. Конопницькій ч. 3 від год. 7—8 вечором.

— Св'ячене у Львові. Батьківський Комітет при школі ім. Короля Данила у Львові, улажує в неділю, 15. травня ц. р. Св'ячене в год. 18-тія, у Народнім Домі (вул. Рутівського 22). Того самого дня відбувається св'ячене св'ячене в читальні „Просвіти“ в Сигнівці (в год. 16.30. у власній залі при вул. Леопольдівській 17); в читальні „Просвіти“ заходом усіх установ у Клепарові (в год. 17.30); в читальні „Просвіти“ у Знесінні Новім (в год. 18) і в читальні „Просвіти“ в Замарстинівці (вул. Замарстинівська 100 в год. 18-тія).

— Вступні спити до головної гімназії у Львові. Дирекція головної державної гімназії у Львові (вул. Саліні) повідомляє, що подання до вступного іспиту до 1. кл. гім. можна вносити на руки Дирекції найпізніше до дня 18-го червня; до класу вступити до кл. 1. зліцел до дня 22-го червня. Всі іспити відбуваються по закінченні шкільного року. Доладний речень буде поданий пізніше в Дирекції головної гім. і часописах. До подання для кл. 1. треба додати метрику аарали і свідоцтво закінчення 6-й кл. як не учень загальної школи. До класу вступити потрібно метрику і свідоцтво а поперед-

ніх клас (як також виказ перероблених лектур). До ліцею потрібна метрика і свідоцтво скінченної гімназії нового типу.

— Вистава мистців самоуків. В неділю, 15-го травня ц. р. відбудеться в 12-тій годині в Музею ЧТШ (вул. Чарнецького 24, другий поверх) відкриття «Вистави мистців самоуків», яку улаштує Асоціація Незалежних Українських Мистців (АНУМ).

— Вистава фотографій Жидівського Краєзнавчого Товариства. В неділю, 15-го ц. р. в год. 10-тій в салонах «Тоу» (Європейський Готель) відбудеться відкриття першої весняної вистави фотографій, яку улаштує фотографічна секція Жидівського Краєзнавчого Товариства. Вистава триватиме від 15-го до 31-го травня.

— Хто виграв на лотерії. В нинішній тягненні Класової Лотерії, впади м. ін. такі білийкі виграші: 10.000 зол. на ч. 19801, 22704, 92063. — 5.000 зол. на ч. 57102, 105932, 108630, 118985, 120777, 144052. — 2.000 зол. на ч. 8851, 12277, 17504, 24511, 26366, 33618, 60946, 70720, 72210, 90872, 90691, 109458, 126561, 130598, 146241, 149825, 157380, 159121. — 1.000 зол. на ч. 3138, 3625, 4548, 5811, 7383, 10253, 15637, 17274, 19617, 31208, 47200, 50067, 50524, 54750, 56121, 65165, 69457, 70313, 71783, 71951, 74649, 79565, 89067, 100054, 101020, 101522, 101618, 102814, 103186, 104949, 110358, 112251, 124253, 127055, 130367, 130563, 139206, 141387, 145953, 149283, 152383, 156540, 158067, 159540.

— Для погорільців у Річках, пов. Рава Руска. Подано до відома, що на поміщений залик у «Ділі» в справі жертв для тих, що впади жертвою пожежі в Річках, аложили на мої руки. Вн. проф. Володимир Волянський зі Самбора — 5 зол. п. Анна Лабанців зі Станіславова — 3 зол. і Всен. о. д-р Франц Масляний з Перемишля — 5 зол. Жертводателям складаю цю дорученню іменем погорільців ширю подяку та подано до відома, що одержані квоти передав в Всен. о. Михайлові Греділеві з проханням передати їх найбільш потребуючим. — Степан Солик.

— За громадське пасовисько. ПАТ подає таку вимогу: На тлі заліснення зрубу, що слугує діля за громадське пасовисько, юрба мешканців Мазовецької Вілкі, повіт Рава Руска, не дозволяючи допустити до закультування цього простору, лігнала вчора насильно працюючих там робітників, а вночі вночі на поліцію. Прийшли до зудару. Поліція у власній обороні була примушена покористуватися пальною зброєю. У зударі було кільканацять осіб ранених, у тому дві особи важко. Одна з тяжко ранених осіб померла в лікарні.

— Підземні коридори. В Гомині Великій, гербово-вільського повіту, 8-го ц. р. на просторі коло 10 кв. м. заплалася земля на глибину двох 1 м. В тому місці видно сліди, що ведуть до підземних коридорів, які розходяться в різні напрямки. Один з тих коридорів легко доступний і довгий на 60 метрів. На його стінах є різні малюнки, здебільша антропі, виразно видно тільки вирізи на глині число 1201.

— Страйк у каменоломах. У каменоломах «Пуган» у Класові, на Ковельщині, що належить до управи територіального самоврядування, вибухнув страйк. Страйкує 107 робітників. Страйк має економічне підложжя.

— Львівська хроніка. З мешканця Олени Павла при вул. Чарнецького 32, адміністратори гарсаробу вартості 200 зол. Поліція дослідила, що цей крадіж допустився Ізак Шектер з Перемишля, відібрала крадену гарсаробу та віддала пошкодження. Злодія віддали до суду.

— Помер приятель України. Дня 9-го травня ц. р. помер у Берліні політичний публіцист д-р Карло Йоган фон Фосс, основник і керівник пресового бюра «Остельт-Ферлаг». Був він видавцем і головним редактором кількох щоденних видань під збірною назвою «Дер Ост-Експрес». Часто висловлював свої симпатії до українського визвольного руху, якого був добрим знайцем і відносився прихильно до справи державної незалежності України. Він є автором книжки п. н. «В большевицькій Росії», в якій прославив непримирну боротьбу большевизму. Д-р К. фон Фосс народився 25. черня 1884 р. в підросійській Лівонії; після докторату посвятився журналістичній праці.

— Малолітні волаючи в Ковні. По вулицях Ковни волочилися в останніх часах цілі банди хлопців, що дуже давалися в анаки мешканцям столиці Литви. Вони були зорганізовані в банди, які з великим нахабством, особливо у перші години та у віддалених дільничих міста випадали прохажих. Недавно ковенська поліція зробила облаву на цих малолітніх волаюч, і з тих, яких притримала, 15 відіслала до дому поправу.

— Розлад у Ленінграді. «Ленінградська Правда» пише про «великий упадок найкультурнішого та найбільш європейського з усіх міст Росії — Ленінграду». Шпитали та міські лікарні в оплаканому стані. Бракує лікарів та допоміжного персоналу. Санітарних приписів ніхто не виконує. Нема найменшого порядку ні дисципліни. Найгірше представляється справа дитячих шпиталів. Міста не відчищують. Сміття не вивозять, а вулиці та канали стають збірниками відпадків та розсадниками заразів та хороботворчих бактерій.

— Згоріла фабрика електричних жарівок. У п'ятницю рано згоріла в Букарешті фабрика електричних жарівок «Люмен». Втрати дуже великі.

— Пропав літак. Літак «Даріен», що належав до німецької летунської лінії, на якому було двоє членів залоги і 4 пасажирів пропав і від четверга нема про нього ніякої вістий. Літак «Баранівська», що в п'ятницю вибрався шукати за ним, мусів з якоїсь причини злетіти причому зачепив за вершки дерев та легко ушкодился. Члени залоги легко ранені. За літаком «Даріен» шукає кільканацять цивільних та військових літаків.

— Гітлер не бажає собі почесного членства. Уряд намісника Австрії видає комунікат, в якому звертає увагу всіх організацій та товариств, щоб не надавали почесного членства канцлеру Гітлерові, бо він собі цього не бажає.

— Назад до моря, Французькі рибалки мусили кинути назад до моря понад 200.000 аловлених сардинок, бо фабрики консерв не почали ще праці після страйку.

— Землетрус у Новій Гвінеї. Сильний землетрус навістив у п'ятницю південно-західне побережжя Нової Гвінеї. Дуже високі морські хвилі залили надбережні вулиці в місті Салаямара та ушкодили ряд магазинів. Сильні підземні струси відчували теж у районі Бульольо, де наводяться копальні золота. Жертв у людях досі не заношували.

— Замість Сталіна — грамофонові кружки з його промовою. На виборчому вічу у Тифлісі, скликаному у справі виборів до найвищої ради грузинської республіки, після того як ухвалили виставити кандидатуру Сталіна у столиці Грузії, група робітників зпернулася з проханням, щоб Сталін як перший кандидат до найвищої ради Грузії приїхав до своєї тісноті батьківщини та вголосив промову до своїх виборців. Вада грузинської республіки стримала виснажені телеграми до Сталіна у цій справі, мотивуючи це тим, що Сталін занятий працею для цілого СССР і не може приїхати до Тифлісу. Зате робітничим клубам надіслали грамофонові кружки з промовою большевицького диктатора, яку він вголосив у грудні 1937 р.

— Дещо про виховання. Всі педагоги погоджуються в тому, що найуспішнішою методою у вихованні дітей є добрий приклад дорослих, передусім батька і матері. Бажаючи розвинути в дитини якусь добру прикмету аж до чесноти, мусять родичі самі відзначитися тією прикметою в високому ступні. Коли мати і батько бажають наприклад виховати дитя на правдолюбних людей, то самі не сміють ніколи перед дитиною йти перед чужими людьми сказати неправди. Це стосується однаково і всіх інших прикмет. Це саме можна сказати і про ту прикмету, яка стає людиною в житті дуже помітною і часто, а то й звичайно, рідше про її долю. Ця прикмета — то ошадність. Ошадність полягає передусім на оглядній поведінці з усіма нашими навколишнім добром, отже головню з грошем.

Гріш треба щадити — і в тому напрямку повинні дбайливі родичі ситити дитину добрим прикладом. А що найважчим домашнім ошадністю родичів може бути тільки щадження грошей у різних фінансових установах, то в кожній дитині повинна бути бодай одна ошадністєва виховна книжка з котрого українського банку така книжка матиме в хаті, де є діти, не тільки матеріальну вартість, але й світовитиме велику морально-виховну роль.

НОВА КНИЖКА
БІБЛІОТЕКИ
«Д І Л А»

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

184 СТОРІНОК.

ПОВІСТЬ.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

...Історія сільської дівчини, що стала жінкою. Труєнавець у «сезоні». Залаш нафта великопанських перфум...

ЗАМОВЛЯТИ: «Діло», Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

Відозви й комунікати.

VI. ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ МУЗЕЙНИКІВ.

Цьогорічний VI зїзд укр. музейників відбудеться в Коломиї у днях 5. і 6. VI. (неділя й понеділок). Повередить його Служба Божа на імени зїзду в 9 год. у парохіальній церкві. В 10 год. буде відкриття зїзду, опісля проф. д-р Свенціцький почне чергу рефератів на тему музейництва та його значіння взагалі й українського з особливую увагою та Покуття зокрема.

Перший день виконуватимуть реферати такі проф. Б. Загайкевича, проф. М. Гавдяка, радн. В. М. Бринського, оглядини місцевого Музею, обіди перерва, дискусія, внески й висновки та спілка вечера. Другий день (від 9 год.) реферати д-ра Я. Пастернака, проф. д-ра Криляк, д-ра В. Залозецького й о. Р. Лукана ЧСВВ.

Точна програма з назвами рефератів буде розіслана в окремих записках, які служать муть за карти вступу на зїзд. Хто із замісців бажає взяти участь у зїзді, нехай згодиться до дня 1. черня на адресу Музею «Гуцульщина»: Коломия, Народній Дім (Костюшка 25).

ЛІТНІ ТАБОРИ.

Комунікат ч. 3.

Комісія Виховних Осель і Мандрівок виїжді речинці таборів:

Для дітей від 7—9 літ:

Старява — дівч. від 27. черня до 23 липня.

Оплата 40 зол.

Старява — хлоп. від 25. липня до 20 серпня.

Оплата 40 зол.

Космач — хлоп. і дівч. від 2. липня до 26. липня.

Оплата 40 зол.

Для дітей від 10—13 літ:

Остодір — хлоп. від 27. черня до 23 липня.

Оплата 45 зол.

Остодір — дівч. від 25. липня до 19 серпня.

Оплата 40 зол.

Для молоді від 14—18 літ:

Сокія — хлоп. від 27. черня до 20 липня.

Оплата 35 зол.

Сокія — дівч. від 23. липня до 16 серпня.

Оплата 40 зол.

Для молоді від 16—18 літ:

на Гуцульщині — дівч. під шатрами 4. липня до 25. липня.

Оплата 35 зол.

на Гуцульщині — хлоп. під шатрами 26. липня до 16. серпня.

Оплата 35 зол.

Водний — хлоп. під шатрами, речинці 1. серпня до 15. серпня.

Оплата 40 зол.

Для молоді від 18 літ:

на Лемківщині мандрівок — дівч. 7. липня до 18. липня.

Оплата 20 зол.

Для фахово-працюючої молоді:

Славське — дівч. від 8—28. липня 25. липня.

на Гуцульщині — хлоп. від шатрами 24. черня до 5. липня.

Оплата 15 зол.

Зголошення до 10. черня приймати в Виховних Оселях і Мандрівках Львів, вул. Чарнецького 11 а, від год. 17—18.

Оплати слати на адресу:

у Львові, ч. чеку П. К. О. 500.170

Тільки залатковані зголошення будуть приймати під увагу.

Збірка і відділ учасників, будуть оголошені до 15. черня ц. р.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів

1944-1945, 1946-1947, 1948-1949

Вид. Спілки. Діло. 1911.